

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ν. Αγγίος •

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ
ΑΧΑΪΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΚΑΤΣΙΚΑΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ
ΑΡΜΠΙΑΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ-ΚΡΙΚΟΡ

ΠΑΤΡΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΧΑΪΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Πρόλογος	4
Εισαγωγή.....	5
Η σημερινή εικόνα της Αχαΐας	6
Πρωτογενής τομέας	8
Δευτερογενής τομέας.....	10
Τριτογενής τομέας	11
Τουρισμός.....	12
Μεταφορές.....	13
Εμπόριο.....	13
Εκπαίδευση και Υγεία.....	14
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

Εισαγωγή.....	16
Έργα Δημόσιας Υποδομής	17
Το νέο Λιμάνι της Πάτρας	18
Η κατασκευή της ευρείας παράκαμψης (Μεγάλης Περιμετρικής) Πατρών ...	19
Η κατασκευή της Μικρής Περιμετρικής	20
Η Ζεύξη Ρίου – Αντιρρίου	21
Η Ολοκλήρωση της ΠΑΘΕ.....	22
Ο εκσυγχρονισμός του Σιδηροδρομικού Δικτύου.....	23
Η Αξιοποίηση και Αναβάθμιση του Αεροδρομίου του Αράξου.....	24
Έργα Νομαρχιακής Μεταφορικής - Συγκοινωνιακής Υποδομής	25
Ολοκλήρωση – Ανάπτυξη.....	26

Η αξιοποίηση των Υποδομών στις Μεταφορές.....	27
Η αξιοποίηση των Υποδομών στον Τουρισμό.....	28
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΧΑΪΑ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εισαγωγή.....	35
Η Εκπαίδευση.....	37
Η Έρευνα και Τεχνολογία.....	39
Η Ψηφιακή Οικονομία.....	42
Η Υγεία.....	45
Οι Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες.....	48
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

Εισαγωγή.....	52
Η Γεωργία.....	55
Η διασφάλιση των προϋποθέσεων επάρκειας ύδατος.....	56
Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.....	57
Ο εκσυγχρονισμός και η σωστή διαχείριση των μεθόδων παραγωγής.....	58
Η ανάδειξη των τοπικών προϊόντων με την κατοχύρωση της ονομασίας προέλευσης.....	58
Αναδασμός.....	60
Κτηνοτροφία.....	60
Αλιεία.....	62
Δασικός πλούτος και ορεινές περιοχές.....	65
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΧΑΪΑ

Εισαγωγή.....	68
Ο Τομέας της Μεταποίησης. Βιομηχανία και Βιοτεχνία	70
Ο Τομέας του Εμπορίου	75
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
Η ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑΣ ΣΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Εισαγωγή.....	80
Ο Πολιτισμός	81
Το Περιβάλλον	84
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	86
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σε μία εποχή που όλα αλλάζουν τόσο γρήγορα, σε μια εποχή που ο ρόλος του καθ' ενός μας δέχεται τις πιέσεις και τις αλλαγές μίας έκρυθμης τεχνολογικής παρέμβασης στο κοινωνικό περιβάλλον, φυσικό είναι να μεταβάλλεται και ο ρόλος της Αχαΐας στην Ενωμένη Ευρώπη. Οι αλλαγές αυτές δημιουργούν προβλήματα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Αχαΐας. Έτσι τα προβλήματα αυτά πρέπει να εντοπισθούν, να συζητηθούν και να υλοποιηθούν οι συμφέρουσες προτάσεις.

Προτάσεις για ένα νέο αναπτυξιακό προσανατολισμό της Αχαΐας μπροστά στην πρόκληση του 21^{ου} αιώνα. Προτάσεις που θα αποτελέσουν το ερέθισμα για ένα διάλογο δημιουργικό που θα καταλήξει σε αποφάσεις δεσμευτικές για όλους μας. Όστε να προλάβουμε το αύριο που έγινε ήδη σήμερα.

Με τι όπλα θα δώσουμε την μάχη του 21^{ου} αιώνα; Μικρές και μεγάλες διεκδικήσεις της Αχαΐας, άλλες στα όρια του εφικτού και άλλες στα όρια του ονείρου, είναι δυνατόν να μεταμορφώσουν το χάρτη και να μας δώσουν νέα κατεύθυνση, νέο ρόλο..

Είναι το μεγάλο στοίχημα της εικοσαετίας, στο τέλος της οποίας πολλά θα έχουν κριθεί. Θα έχουμε μπροστά μας αυτή την νέα προοπτική; Ή θα παραμείνει ένα παραμυθένιος νομός χωρίς ελπίδα που θα ταλανίζετε μέσα σε κοινωνικά προβλήματα; Οι αισιόδοξοι θα γυρίσουν σελίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η Αχαΐα ανάμεσα στο Παρελθόν και στο Μέλλον

Εισαγωγή

Ο Νομός Αχαΐας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Πελοποννήσου. Βόρεια βρέχεται από το Πατραϊκό και Κορινθιακό κόλπο, νότια συνορεύει με τους νομούς Ηλείας και Αρκαδίας, δυτικά με τον νομό Ηλείας και ανατολικά με τον νομό Κορινθίας.

Πρώτοι κάτοικοι της Αχαΐας θεωρούνται οι Ίωνες. Η εισβολή των Δωριέων το 1100 π.Χ. ανάγκασε πολλούς Αχαιούς από άλλες περιοχές της Πελοποννήσου να εγκατασταθούν εδώ και ίδρυσαν δώδεκα πόλεις ανάμεσα στις οποίες την Πάτρα και το Αίγιο. Οι νέοι κάτοικοι έδωσαν στην περιοχή το όνομά τους (Αχαΐα). Οι Αχαιοί συμμετείχαν στην ίδρυση αποικιών στην Κάτω Ιταλία το 700 π.Χ. Κάτω από την απειλή της μακεδονικής επέκτασης και με αφορμή την εγκατάσταση μακεδονικών φρουρών στις αχαϊκές πόλεις, αυτές αναδιοργανώθηκαν ιδρύοντας το 280 π.Χ. την Αχαϊκή Συμπολιτεία. Η Αχαϊκή Συμπολιτεία διαλύεται όταν η Αχαΐα υποτάσσεται στους Ρωμαίους το 146 π.Χ.

Ο χριστιανισμός που διαδίδεται ταχύτατα επηρεάζει και την ιστορία της Αχαΐας. Ο Απόστολος Ανδρέας – προστάτης Άγιος της Πάτρας – δίδαξε και μαρτύρησε (68 μ.Χ.) στην πόλη. Η Αχαΐα γνώρισε μεγάλη ακμή κατά την Βυζαντινή εποχή και γι' αυτό έγινε στόχος επιθέσεων από Σλάβους και Άραβες. Το 1205 την κατέλαβαν οι Φράγκοι, χωρίζοντας την σε βαρονίες, που ανήκαν στο Πριγκιπάτο της Αχαΐας ή του Μορέως.

Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης η Τουρκική κατοχή εξαπλώνεται και στην Αχαΐα (1460) μέχρι το ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης το 1821, το έναυσμα της οποίας δόθηκε στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας κοντά στα Καλάβρυτα.

Με την απελευθέρωση της Πάτρας το 1828, απελευθερώθηκε και η ευρύτερη περιοχή συνδέοντας έκτοτε την ιστορία της με αυτή της υπόλοιπης Ελλάδας

Η παρουσία της Αχαΐας στο πρώτο μισό του 20ου αιώνα προσδιορίστηκε κατά κύριο ρόλο από το ρόλο της Πάτρας ως μεγάλου αστικού κέντρου μιας ευρύτερης αγροτικής περιοχής, και ταυτόχρονα από τη λειτουργία της ως ενός σημαντικού λιμανιού διακίνησης εμπορευμάτων το οποίο για ιστορικούς λόγους είχε αναπτύξει απ' ευθείας σύνδεση με το εξωτερικό, και κυρίως με τη Δύση.

Αυτός ο συνδυασμός αγροτικής παραγωγής και δυνατότητας ανάπτυξης του εξαγωγικού εμπορίου, κατέστησε δυνατή την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα μεταποίησης, με έμφαση στη μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, όπως η σταφίδα, το λάδι, κλπ.

Επίσης, η κύρια θέση της Πάτρας ως διοικητικού κέντρου της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Ελλάδας, είχε ως επακόλουθο τη σημαντική ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα των υπηρεσιών.

Με την Πάτρα, αλλά και το Αίγιο, ως βασικούς πόλους ανάπτυξης, η Αχαΐα πραγματοποίησε όλη αυτήν την περίοδο σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Ελλάδας.

Στη μεταπολεμική περίοδο που ακολούθησε, και μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '80, η Αχαΐα, έχοντας και πάλι την Πάτρα ως βασικό κέντρο, αλλά και το Αίγιο, ως υπολογίσιμο αναπτυξιακό πόλο, αναδείχθηκε μαζί με τις ευρύτερες περιοχές των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης, σε μια από τις κύριες περιοχές της συνολικής εθνικής αναπτυξιακής προσπάθειας.

Στη φάση αυτή, αναπτύχθηκε ιδιαίτερα ο βιομηχανικός τομέας, με ορισμένες από τις σημαντικότερες Ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις να έχουν ως έδρα τους την περιοχή της Αχαΐας.

Αξιοσημείωτη ήταν επίσης η παρουσία του αγροτικού τομέα, ενώ το λιμάνι των Πατρών εξακολουθούσε να αποτελεί μία από τις κύριες πύλες διασύνδεσης της χώρας με τον έξω κόσμο, δίνοντας ώθηση στην άνθιση του εμπορίου και των μεταφορών.

Την περίοδο αυτή ακολούθησε, από τις αρχές της δεκαετίας του '80, μια επώδυνη φάση βιομηχανικής παρακμής και γενικότερης συρρίκνωσης του παραγωγικού ιστού της περιοχής.

Ένας συνδυασμός γενικότερων δυσμενών εξελίξεων στη διεθνή αγορά για κρίσιμους για την οικονομία της περιοχής κλάδους (όπως η κλωστοϋφαντουργία), αδυναμίας των επιχειρηματικών φορέων να ανταποκριθούν θετικά στην πρόκληση της ανανέωσης και της αναπροσαρμογής που υπαγόρευαν οι διεθνείς τάσεις, οδήγησε την Αχαΐα στην οδυνηρή εμπειρία της σαρωτικής αποβιομηχάνισης και της μαζικής ανεργίας.

Βιομηχανικές μονάδες - σύμβολα παλαιότερα του παραγωγικού ιστού της περιοχής, έκλεισαν. Στρατιές ανέργων και υποαπασχολούμενων τροφοδότησαν τη δημιουργία φαινομένων νέας φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, που με την εμφάνισή τους έθεσαν σε δοκιμασία την κοινωνική συνοχή του Νομού.

Ο αγροτικός τομέας, δεν αξιοποίησε στο βαθμό που θα έπρεπε τις ευκαιρίες διαρθρωτικού εκσυγχρονισμού και παραγωγικής αναβάθμισης που πρόσφεραν οι Ευρωπαϊκές ενισχύσεις και επιδοτήσεις, χάνοντας σιγά - σιγά τη μάχη της ανταγωνιστικότητας των παραγομένων προϊόντων, και συντελώντας έτσι και αυτός στη διόγκωση της ανεργίας και των συναφών κοινωνικών προβλημάτων της περιοχής.

Τομείς όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές, το εμπόριο, επηρεάστηκαν από την αρνητική κατάσταση, ενώ υπέστησαν από τις συνέπειες της αδρανείας και των καθυστερήσεων στην προώθηση της πραγματοποίησης ζωτικής σημασίας βασικών έργων υποδομής, η κατασκευή των οποίων αποτελούσε το

θεμελιώδες στοιχείο κάθε προσπάθειας ανάπτυξης της Αχαΐας. Τελικό αποτέλεσμα όλων αυτών των παραλείψεων, των λαθών και των καθυστερήσεων, ήταν ο Νομός να υποβαθμισθεί αναπτυξιακά από άλλες δυναμικά ανερχόμενες περιοχές της χώρας, και να απολέσει μέρος της σημαντικής αναπτυξιακής του θέσης στον Ελληνικό χώρο.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 η κατάσταση στην Αχαΐα δείχνει να σταθεροποιείται σε ένα νέο χαμηλότερο σημείο ισορροπίας. Οι ραγδαίοι ρυθμοί της αποβιομηχάνισης και της συρρίκνωσης του παραγωγικού ιστού της περιοχής επιβραδύνθηκαν. Τα γεγονότα στη Γιουγκοσλαβία στις αρχές της δεκαετίας του '90 και κατόπιν, συνέτειναν στην ανανέωση του ενδιαφέροντος για το λιμάνι της Πάτρας ως Δυτικής Πύλης της χώρας, καθώς ο Βόρειος άξονας παρουσίαζε δυσκολίες προσπέλασης. Στο νέο βελτιωμένο κλίμα που δημιουργήθηκε, άρχισαν να εκδηλώνονται κάποιες πρώτες προτάσεις για την ανάγκη αναπτυξιακού αναπροσανατολισμού της περιοχής.

Η σημερινή εικόνα της Αχαΐας

Πρωτογενής τομέας

Ο αγροτικός τομέας στην Αχαΐα και στους τρεις βασικούς κλάδους του, γεωργική, κτηνοτροφική και αλιευτική παραγωγή, βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι.

Ο γεωργικός κλάδος, ιδιαίτερα, αντιμετωπίζει πολλά από τα διαρθρωτικά προβλήματα που υφίσταται η γεωργική παραγωγή στη χώρα μας στο σύνολό της (πολυκερματισμός κλήρου, γήρανση απασχολούμενων, χαμηλός δείκτης αντικατάστασης των απασχολούμενων από νεώτερους σε ηλικία, μικρός βαθμός εκσυγχρονισμού σε μέσα και μεθόδους παραγωγής, κλπ).

Παράλληλα ειδικότερα προβλήματα που σχετίζονται με τη μείωση του μεριδίου της αγοράς των τοπικών παραγομένων προϊόντων, με την έλλειψη προϊόντων επωνυμίας προέλευσης, με το μικρό βαθμό εκσυγχρονισμού των

μονάδων μεταποίησης των τοπικών προϊόντων, με την καθυστέρηση προώθησης των αναγκαίων αναδιαρθρώσεων και τον αναπροσανατολισμό των καλλιεργειών του Νομού, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη προώθησης των απαραίτητων διαρθρωτικών παρεμβάσεων, που θα της επιτρέψουν να προσαρμοσθεί στις απαιτήσεις του νέου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Η κτηνοτροφία του Νομού έχει πολλά περιθώρια ανάπτυξης, καθώς το σημερινό της επίπεδο απέχει πολύ από το να αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει. Η μειωμένη παραγωγικότητα των κτηνοτροφικών μονάδων, το υψηλό κόστος παραγωγής (εισροές, δανεισμός, κλπ) που έχει οδηγήσει πολλές μονάδες σε χρηματοοικονομικό αδιέξοδο, η ελλιπής υποδομή και η ανεπαρκής χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, καθώς και η απροθυμία νέων ανθρώπων να απασχοληθούν στην κτηνοτροφική παραγωγή, αποτελούν τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος στην Αχαΐα.

Αυτά σε συνδυασμό με την ανάγκη εκσυγχρονισμού των μονάδων τυποποίησης και μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων (σφαγείων, τυροκομείων, κλπ), καθιστούν επιτακτική την ανάγκη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αναβάθμισης και ενίσχυσης της κτηνοτροφικής παραγωγής του Νομού, ώστε ο κλάδος να αποκτήσει τις προδιαγραφές που θα του επιτρέψουν και να καταστεί ανταγωνιστικός και να συμβάλει στη συνολικότερη προσπάθεια ανάπτυξης της περιοχής σύμφωνα με τις πραγματικές δυνατότητές του.

Ο τρίτος κλάδος του πρωτογενούς τομέα, η αλιευτική παραγωγή, στην Αχαΐα, αντιμετωπίζει κατ' αρχήν το πρόβλημα της μειωμένης απόδοσης των αλιευτικών πεδίων του Κορινθιακού και του Πατραϊκού Κόλπου, που επιδεινώνεται από την αύξηση κατά τα τελευταία χρόνια της άναρχης ερασιτεχνικής αλιείας, δεν του αφήνει πολλά περιθώρια ανάπτυξης. Αλλά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος στο Νομό, σχετίζονται με τις ανεπάρκειες και τις ελλείψεις των απαραίτητων υποδομών (αλιευτικά καταφύγια, λιμενικές εγκαταστάσεις κλπ), όπως και με τις λειτουργίες του συστήματος διάθεσης των προϊόντων. Ο κλάδος των ιχθυοκαλλιεργειών, δεν

έχει σημειώσει την ανάπτυξη που παρουσιάζει σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, επηρεασμένος από τις δυσμενείς επιπτώσεις της γεωμορφολογίας της Αχαΐας και της έλλειψης αλιευτικών κόλπων, που αποτελούν τους σχετικούς παράγοντες για την ανάπτυξή του.

Ταυτόχρονα, οι ιχθυοκαλλιέργειες στο Νομό, συναντούν εμπόδια στην περαιτέρω ανάπτυξή τους και εξ αιτίας των ελλείψεων των αναγκαίων υποδομών σε περιοχές που προσφέρονται γι' αυτήν (κακή ποιότητα δρόμων, ανεπαρκές δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, κλπ). Παρ' όλα, όμως αυτά τα προβλήματα, ο κλάδος της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας στην Αχαΐα διαθέτει περιθώρια ανάπτυξης, αρκεί να αντιμετωπισθούν άμεσα τα προβλήματα και να προωθηθεί χωρίς άλλες καθυστερήσεις ο απαραίτητος εκσυγχρονισμός του.

Δευτερογενής τομέας

Ο τομέας της μεταποίησης στην Αχαΐα, μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισε να εμφανίζει σημεία ανάκαμψης από τη βαθύτατη κρίση στην οποία είχε βυθιστεί κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80, που οδήγησε στη σαρωτική αποβιομηχάνιση του Νομού με το κλείσιμο στρατηγικής σημασίας βιομηχανικών μονάδων και δεκάδων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και, τέλος στη μαζική ανεργία που αποτελεί ένα κοινωνικό πρόβλημα της περιοχής. Παρά τα σημεία ανάκαμψης, όμως, ο τομέας της μεταποίησης στο Νομό, αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα στην προσπάθειά του να προσαρμοσθεί και να ανταποκριθεί με επιτυχία στις σύνθετες απαιτήσεις του νέου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος.

Πρόκειται για προβλήματα που σχετίζονται με την ανάγκη τεχνολογικού και λειτουργικού εκσυγχρονισμού αρκετών από τις μεγάλες αλλά κυρίως των περισσότερων από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εφαρμογής σύγχρονων και περισσότερο αποδοτικών μεθόδων διοίκησης, υιοθέτησης των νέων πρακτικών του marketing, κλπ. Καθώς και για προβλήματα που προκαλούνται από τις πιεστικές χρηματοπιστωτικές δυσχέρειες, τις αδυναμίες της δημόσιας

υποδομής, αλλά και την έλλειψη ενημέρωσης για τις επικρατούσες τάσεις της ζήτησης στις διεθνείς αγορές.

Όλα αυτά τα προβλήματα στερούν από τις περισσότερες από τις υπάρχουσες μεταποιητικές επιχειρήσεις της Αχαΐας, και ιδίως από τις μικρομεσαίες, τη δυνατότητα να διαδραματίσουν ένα δυναμικό ανταγωνιστικό ρόλο όχι μόνο στην αγορά της ευρύτερης περιφέρειας, αλλά και συνολικότερα στην Ελληνική, όπως και στις διεθνείς αγορές. Παράλληλα, οι προβλέψεις του αναπτυξιακού νόμου 2601/1998, που κατέστησαν αυστηρότερες τις απαιτούμενες τραπεζικές εγγυήσεις για την παροχή αναπτυξιακών επιδοτήσεων, είχαν ως αρνητική συνέπεια να δημιουργηθούν εμπόδια στην εγκατάσταση νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων στο Νομό, στοιχείο που συντείνει στο να επιβραδύνεται περαιτέρω η δυναμική ανάπτυξης του τομέα.

Για να μπορέσει ο τομέας της μεταποίησης στην Αχαΐα να αποδεσμευτεί από όλες αυτές τις δυσκολίες που καθλώνουν τον παραγωγικό δυναμισμό των τοπικών επιχειρήσεων και να αποκτήσει την ανταγωνιστικότητα που υπαγορεύουν οι νέες συνθήκες του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος, χρειάζεται επείγοντως ο ριζικός εκσυγχρονισμός του και η διευκόλυνση του αναπροσανατολισμού του προς τα νέα δεδομένα. Γιατί μόνο τότε θα κατορθώσει να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά του και να διατηρήσει μια σημαντική θέση στη νέα αναπτυξιακή δομή του Νομού, την προσαρμοσμένη στις νέες προτεραιότητες του 21ου αιώνα.

Τριτογενής τομέας

Ο τομέας των υπηρεσιών στην Αχαΐα, χαρακτηρίζεται από τη παρουσία των παραδοσιακών κλάδων που τον αποτελούν. Η παρουσία κλάδων αιχμής του μέλλοντος, όπως η πληροφορική, οι τηλεπικοινωνίες και οι υπηρεσίες που προκύπτουν από την παραγωγική εφαρμογή των επιτευγμάτων άλλων πεδίων των νέων τεχνολογιών, είναι σχετικά μικρή και πάντως χαμηλής τοπικής προστιθέμενης αξίας.

Αλλά και οι παραδοσιακοί κλάδοι των υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στο Νομό, αν και συμμετέχουν με το υψηλότερο ποσοστό στη διαμόρφωση του τοπικού εισοδήματος εμφανίζουν σημαντικά προβλήματα. Ο τουρισμός, οι μεταφορές και το εμπόριο, που αποτελούν τους κυριότερους κλάδους υπηρεσιών της οικονομίας της Αχαΐας, αντιμετωπίζουν καθένας στον ειδικότερο χώρο του περισσότερα ή λιγότερα προβλήματα.

Τουρισμός

Παρά το γεγονός ότι από την Πάτρα διέρχονται ετησίως λόγω του λιμανιού κυρίως πάνω από 1,5 εκατομμύριο Έλληνες και αλλοδαποί τουρίστες, ο τουρισμός κινείται σε μέτρια επίπεδα σε σχέση προς τις δυνατότητες ανάπτυξης που διαθέτει.

Η έλλειψη επαρκούς αριθμού σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων δυναμένων να εξυπηρετήσουν τις απαιτήσεις της νέου τύπου τουριστικής ζήτησης, η μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης τουρισμού που η Αχαΐα σε αφθονία διαθέτει, οι καθυστερήσεις στα μεγάλα έργα συγκοινωνιακής υποδομής που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των επισκεπτών στα αξιοθέατα του Νομού, οι παραλείψεις στην ανάδειξη των φυσικών και ιστορικών πολιτισμικών αξιοθέατων της περιοχής, αποτελούν μερικά μόνο από τα προβλήματα που πρέπει ταχύτατα να επιλυθούν ώστε ο τουρισμός να αναδειχθεί σε μια από τις πλέον πλουτοφόρες δραστηριότητες του Νομού.

Εφ' όσον αυτά τα προβλήματα αντιμετωπισθούν, η Αχαΐα είναι σε θέση, αξιοποιώντας όλα τα γεωγραφικά, κλιματολογικά, κλπ συγκριτικά της πλεονεκτήματα, να αναδειχθεί σε έναν από τους σημαντικότερους πόλους ανάπτυξης της Ελλάδας του 21ου αιώνα.

Μεταφορές

Λόγω της στρατηγικής γεωγραφικής θέσης της Αχαΐας και ειδικότερα της Πάτρας, που αποτελεί τη Δυτική Πύλη της Ελλάδας, οι μεταφορές βρίσκονται σε καλή σχετικά θέση από άποψη συμβολής στο οικονομικό γίνεσθαι της περιοχής. Παρ' όλα αυτά, όμως, οι καθυστερήσεις που σημειώνονται στη δημιουργία ολοκληρωμένων, λειτουργικών και παραγωγικών δικτύων μεταφορικών υποδομών (οδικοί και σιδηροδρομικοί άξονες, αεροδρόμια, λιμάνια) και οι ελλείψεις που διαπιστώνονται στους κλάδους των συνδυασμένων μεταφορών, των χερσαίων και θαλάσσιων τουριστικών μεταφορών και μεταφοράς εμπορευμάτων με σύγχρονους τρόπους μεταφοράς (εμπορευματοκιβώτια, ψυγεία, κλπ), στερούν από την Αχαΐα την ακόμη δυναμικότερη ανάπτυξη ενός κλάδου που η θέση της ευνοεί την περαιτέρω εξέλιξή του. Στην κατεύθυνση ακριβώς της αξιοποίησης αυτού του συγκριτικού πλεονεκτήματος ανάπτυξης του κλάδου των μεταφορών, είναι που θα πρέπει άμεσα να καταβληθούν συντονισμένες προσπάθειες.

Εμπόριο

Το εμπόριο στην Αχαΐα, βρίσκεται σε φάση μετάβασης από τις αρνητικές παρενέργειες που προκάλεσαν οι κλυδωνισμοί της βαθιάς οικονομικής κρίσης που πριν από λίγα χρόνια έπληξε την περιοχή, στην προσαρμογή στα νέα δεδομένα που υπαγορεύει το καινούργιο οικονομικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στη χώρα.

Ο εμπορικός κλάδος στην Αχαΐα, βρίσκεται ενώπιον προβλημάτων που ευρύτερα απασχολούν τον εμπορικό κόσμο στη χώρα μας (ασταθές φορολογικό σύστημα, αβεβαιότητα του καθεστώτος επαγγελματικής στέγης, χρηματοπιστωτική ασφυξία, ασφαλιστικό, κλπ), αλλά και ειδικότερων προβλημάτων όπως ο αθέμιτος ανταγωνισμός από το παραεμπόριο, η άναρχη εισβολή πολυεθνικών εμπορικών επιχειρήσεων, η αναχρονιστική διάρθρωση σχέσεων με τους προμηθευτές και τους καταναλωτές - πελάτες, κλπ.

Για να κατορθώσουν οι εμπορικές επιχειρήσεις της περιοχής όχι μόνο να επιβιώσουν στον ανταγωνισμό, αλλά και να προσαρμοσθούν επιτυχώς στις απαιτήσεις του, είναι αναγκαία η προώθηση ενός πλέγματος παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού της λειτουργίας τους και σωστής διαχείρισης τους.

Οι δύο άλλοι κλάδοι του τομέα των υπηρεσιών είναι εκείνοι της εκπαίδευσης και της υγείας.

Εκπαίδευση και Υγεία

Λόγω της παρουσίας του Πανεπιστημίου, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και του Τ.Ε.Ι. στον πρώτο κλάδο, και του Πανεπιστημιακού και του Περιφερειακού Νοσοκομείου στον δεύτερο κλάδο, αλλά και της δραστηριοποίησης στο πλαίσιο τους σύγχρονων και ευέλικτων ιδιωτικών επιχειρήσεων, η εκπαίδευση και η υγεία μπορούν να αναδειχθούν σε δυο κλάδους δυναμικής συμβολής στην τοπική οικονομία κατά τον 21ο αιώνα. Αρκεί η ανάπτυξή τους να ενθαρρυνθεί και να ενταχθεί ως μια από τις οργανικές προτεραιότητες των όποιων αναπτυξιακών σχεδιασμών και προσπάθειών.

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Το κυρίαρχο στοιχείο που προκύπτει από τις διαπιστώσεις αναφορικά με τη σημερινή εικόνα της Αχαΐας, είναι πως ο Νομός πάσχει από έλλειψη εκσυγχρονισμού. Η λύση είναι η διαρθρωτική και λειτουργική αναπροσαρμογή στα νέα δεδομένα της παγκοσμίας οικονομίας.

Ταυτόχρονα με τον εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών οικονομικών τομέων και κλάδων πρέπει να προωθηθεί και η προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η πραγματικότητα της νέας εποχής.

Πρέπει, δηλαδή, να δοθεί έμφαση στις νέες αναπτυξιακές δυνατότητες που ανοίγουν μπροστά μας οι καινούργιοι τομείς παραγωγικής δραστηριότητας που προκύπτουν από την οικονομική εφαρμογή των νέων τεχνολογιών,

καθώς και τις ευκαιρίες παραγωγικής κινητοποίησης κλάδων που συνδέονται άμεσα με την αξιοποίηση των νέων δεδομένων. Γιατί υπάρχουν θεσμικά και πραγματικά περιθώρια για να μπορέσει η οικονομία της Αχαΐας να αξιοποιήσει ευκαιρίες και δυνατότητες, ανάπτυξης και ευημερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η Δυναμική Αξιοποίηση της οικονομικής Θέσης της Αχαΐας

Εισαγωγή

Η Αχαΐα και η ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας στο σύνολό της, βρίσκεται σε ένα στρατηγικής σημασίας οικονομικό σημείο του Ελληνικού χώρου, με ταυτόχρονη, κρίσιμη αξία για τις δυνατότητες της προ τα Ανατολικά επέκτασης των οικονομικών δραστηριοτήτων, του κέντρου ανάπτυξης που συγκροτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, η Αχαΐα καταλαμβάνει μια θέση κλειδί στον άξονα Ν. Ιταλία - Δυτική Ελλάδα - Μέση Ανατολή, που καταλήγει στο Λιβάνι και το Ισραήλ, καθώς και στον άξονα της Βορείου Αδριατικής που ξεκινά από τη Σλοβενία και τις Δαλματικές ακτές και περνώντας από τη Δυτική Ελλάδα, καταλήγει στην Αφρική, δηλαδή στους κύριους άξονες επέκτασης οικονομικών δραστηριοτήτων του κέντρου ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ταυτόχρονα η Αχαΐα και ευρύτερα η Δυτική Ελλάδα, αποτελεί τη Δυτική Πύλη διασύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνιστά το Δυτικό άκρο του αναπτυξιακού άξονα Θεσσαλονίκης - Αθήνας - Πάτρας, καθώς και την κύρια Δυτική Πύλη προσπέλασης προς την Κεντρική και τη Νότια Ελλάδα.

Αυτή η διπλή στρατηγικού χαρακτήρα οικονομική σημασία της Αχαΐας για τον Ελληνικό και τον Ευρωπαϊκό χώρο, επιβεβαιώνεται από την έμφαση που αποδίδει η Ελληνική πλευρά στην περιοχή, στις συζητήσεις για την προώθηση μιας πολιτικής που να αναδεικνύει την Ελλάδα ως κόμβο των μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κόμβο μεταφορών προς τη Μεσόγειο και τους Ασιατικούς και Αφρικανικούς προορισμούς, και αντιστρόφως, ως κόμβο διέλευσης των μεταφορών των δυο αυτών ηπείρων προς το κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακριβώς στην κατεύθυνση της επίτευξης αυτού του στόχου εντάσσεται η επιδίωξη της ανάπτυξης της Δυτικής Πύλης της χώρας, με την ταυτόχρονη

επιδίωξη της διασύνδεσης της Δυτικής με την Ανατολική Ελλάδα και της προέκτασης των δια θαλάσσης δικτύων προς Ιταλία και Μέση Ανατολή.

Παράλληλα είναι αναγκαία η ανάπτυξη των διασυνδέσεων στον Ελληνικό χώρο και των προεκτάσεών τους προς τις συνορεύουσες με τη χώρα μας Βαλκανικές χώρες και δια μέσου αυτών προς τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η στρατηγική σημασίας οικονομική θέση που κατέχει η Αχαΐα στο πλαίσιο του νέου παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος, ως κομβικό σημείο διασύνδεσης με το κέντρο ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες ανάπτυξης της περιοχής.

Της παρέχει μεγάλα περιθώρια αξιοποίησης κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που άμεσα ή έμμεσα η ανάπτυξή τους συναρτάται ή επηρεάζεται από τις οικονομικές παραμέτρους, όπως οι Μεταφορές, ο Τουρισμός, κλπ.

Στους κλάδους αυτούς θα πρέπει να δοθεί αναπτυξιακή προτεραιότητα, καθώς διαθέτουν όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, και τις ευνοϊκές προϋποθέσεις για να καταστούν οι βασικοί μοχλοί της αναπτυξιακής απογείωσης και της διατηρήσιμης στο χρόνο ανάπτυξης της περιοχής και συνακόλουθα της διαρκούς αναβάθμισης του επιπέδου ευημερίας των κατοίκων της.

Για να επιτευχθεί, όμως, αυτό, ζωτική προϋπόθεση είναι να δημιουργηθούν όλες οι απαραίτητες δημόσιες υποδομές, από τις οποίες εξαρτάται το αν θα κατορθώσει ή όχι η Αχαΐα να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες που απορρέουν από τη στρατηγική οικονομική της θέση.

Από τις υποδομές, επίσης, εξαρτάται απόλυτα το αν θα υπάρχουν ή όχι οι βάσεις υποστήριξης των παραγωγικών προσπαθειών στους κλάδους εκείνους που προσφέρεται να αναπτυχθούν ακριβώς λόγω των δυνατοτήτων ανάδειξής τους που παρέχει η οικονομική θέση της περιοχής.

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι όταν τα έργα θα έχουν ολοκληρωθεί, θα έχουν απολέσει τις ευεργετικές αναπτυξιακές τους επιδράσεις για την Αχαΐα και την ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Ελλάδας.

Για να αποφευχθεί αυτός ο ορατός κίνδυνος, σε μια εποχή που οι ρυθμοί κίνησής της είναι ιλιγγιώδεις και εκεί που υπάρχουν αδικαιολόγητες χρονικές καθυστερήσεις τροποποιείται άμεσα ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, απαιτείται η δραστική επιτάχυνση των ρυθμών κατασκευής των έργων δημόσιας υποδομής.

Αποτελούν τις ζωτικές προϋποθέσεις αξιοποίησης της οικονομικής θέσης της Αχαΐας στο νέο οικονομικό περιβάλλον. Αφορούν το μέλλον της Αχαΐας και των κατοίκων της στον 21ο αιώνα, και η έγκαιρη αποπεράτωση και έναρξη της λειτουργίας τους είναι ζωτική για την πραγματική συνεισφορά τους στο αύριο της περιοχής που δημιουργείται σήμερα.

Ποία, όμως, είναι τα έργα αυτά; και πως το καθένα θα επιδράσει στην αξιοποίηση της οικονομικής θέσης της Αχαΐας και στην ανάπτυξη των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που συναρτώνται με αυτήν; Μια αναφορά είναι πολλαπλώς χρήσιμη.

Έργα Δημοσίας Υποδομής

Το νέο Λιμάνι της Πάτρας

Η Πάτρα αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους κόμβους στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών δικτύων συνδυασμών μεταφορών, γιατί βρίσκεται στο σταυροδρόμι των θαλάσσιων δρόμων Αδριατικής - Ιονίου - Μεσογείου, και ταυτόχρονα αποτελεί τη Δυτική Πύλη του ευρωπαϊκού άξονα Πατρών - Αθηνών - Πειραιώς, η οποία περιβάλλει το Νοτιοανατολικό άκρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να επιτελέσει ουσιαστικά η Πάτρα το ρόλο της είναι αναγκαία η ταχύτητα αποπεράτωση του νέου λιμανιού στην περιοχή της Ακτής Δυμαίων, με τις πλέον σύγχρονες προδιαγραφές.

Το νέο λιμάνι είναι απαραίτητο να αποκτήσει τη δυνατότητα ανάπτυξης δραστηριοτήτων ώστε να μην περιοριστεί σε ρόλο λιμανιού διέλευσης αλλά να αναδειχθεί σε λιμάνι παραγωγής.

Αυτό προϋποθέτει ότι πρέπει να επιδιωχθεί η εγκατάσταση πληροφοριακών, επικοινωνιακών και διαχειριστικών συστημάτων που να του επιτρέπουν να παρέχουν την ποιότητα των υπηρεσιών που απαιτεί η σύγχρονη εμπορική κίνηση.

Ταυτόχρονα είναι απαραίτητο να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων που σχετίζονται με την σωστή διαχείριση των λιμενικών εγκαταστάσεων (κλειστό κύκλωμα παρακολούθησης, μέτρα κυκλοφοριακής διαχείρισης στους χερσαίους χώρους, αξιοποίηση θέσεων εξυπηρέτησης πλοίων, κλπ).

Όλα αυτά θα πρέπει να συνδυασθούν με την πρόνοια της εκτέλεσης όλων των απαραίτητων έργων που θα διασφαλίζουν την αρμονική συνύπαρξη του λιμανιού με την πόλη, καθώς και με την διαμόρφωση των προϋποθέσεων, ώστε:

- Να δημιουργηθεί στο λιμάνι Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου και Ζώνη Χονδρεμπορίου.
- Να εξειδικευθεί ο ρόλος του λιμανιού της Πάτρας και σε συνδυασμό με τα άλλα λιμάνια της Δυτικής Ελλάδας να λειτουργήσουν συμπληρωτικά και αποδοτικά.
- Να αποτελεί την άμεση εναλλακτική λύση Ανατολής - Δύσης, η οποία να είναι σε θέση να ενεργοποιηθεί χωρίς καθυστερήσεις οποίες εξελίξεις το απαιτήσουν.
- Να μπορέσει το νέο λιμάνι της Πάτρας να ανταποκριθεί στον αναβαθμισμένο ρόλο που του επιφυλάσσεται στη νέα εποχή.

Η ολοκλήρωση της Ευρείας Παράκαμψης (Μεγάλης Περιμετρικής) Πατρών

Το έργο συνδέεται άρρηκτα με την αξιοποίηση του νέου λιμανιού, καθώς είναι αυτό που θα επωμισθεί την κυκλοφορία από και προς το νέο λιμάνι της Πάτρας, διασφαλίζοντας την ταχεία διακίνηση οχημάτων χωρίς την χρήση οδών της πόλης. Έτσι θα επιτευχθεί μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από την ρύπανση και την ηχορύπανση κατά τις ώρες κυρίως της άφιξης και της αναχώρησης πλοίων.

Παράλληλα το έργο της ευρείας παράκαμψης (μεγάλης περιμετρικής), θα συμβάλλει στην επίλυση του κυκλοφοριακού προβλήματος της πόλης της Πάτρας καθώς θα απομακρύνει από το βασικό οδικό δίκτυό της την

υπεραστική κυκλοφορία, θα αναλάβει σημαντικό μέρος της αστικής κυκλοφορίας από το κέντρο της πόλης, και θα μειώσει την κίνηση μέσα στην πόλη.

Η άμεση αποπεράτωση και λειτουργία της Μεγάλης Περιμετρικής δεν αφορά μόνο την πόλη της Πάτρα αλλά ολόκληρη την Αχαΐα, καθώς εξαρτάται άμεσα και με τη λειτουργία του λιμανιού της Πάτρας, που αποτελεί συντελεστή ανάπτυξης όλης της περιοχής.

Η κατασκευή της Μικρής Περιμετρικής

Δυστυχώς, δεν έχει ολοκληρωθεί το έργο της μικρής περιμετρικής της Πάτρας, που μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τις κυκλοφοριακές συνθήκες της πόλης. Αιτία για την καθυστέρηση είναι η έλλειψη κονδυλίων για τις αποζημιώσεις των απαλλοτριώσεων που απαιτούνται.

Μεγάλη και Μικρή περιμετρική είναι έργα σπουδαίας σημασίας για την Πάτρα και όλη την Αχαΐα.

Η Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου

Η ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου είναι ένα σπουδαίο σημασίας έργο υποδομής των μεταφορών, με διαστάσεις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές. Γι' αυτό άλλωστε έχει ενταχθεί στα Ευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών ως μέρος του Αυτοκινητοδρόμου Πατρών - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων και έχει συμπεριληφθεί στα Ευρωπαϊκά έργα πρώτης προτεραιότητας.

Η κατασκευή της ζεύξης Ρίου - Αντιρρίου, προϋπολογισμού δαπάνης 700 εκατομμυρίων Ευρώ ή 240.000.000.000 Δραχμών, έχει καθυστερήσει σημαντικά με αποτέλεσμα η ευρύτερη περιοχή που πρόκειται να εξυπηρετεί το έργο, να στερηθεί χρόνια τις προοπτικές ανάπτυξης.

Η δρομολόγηση της πραγματοποίησής της καθιστά επιτακτική την ανάγκη αποπεράτωσής της μέσα στα χρονικά περιθώρια, και να ληφθούν σοβαρά όλοι οι παράμετροι που θα διασφαλίζουν τις επιδράσεις της κατασκευής της στις δύο περιοχές που πρόκειται να συνδέσει, οι οποίες με τη Πάτρα και τους άλλους παραλιακούς κόμβους θα αποτελέσουν ένα ενιαίο οικονομικό, κοινωνικό και λειτουργικό ιστό.

Παράλληλα για να αποδώσει το έργο είναι απαραίτητο εγκαίρως να υπάρξει ο συνδυασμός της ζεύξης Ρίου - Αντιρρίου με την αναβάθμιση του οδικού άξονα Αντιρρίου - Αργινίου - Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας σε σύγχρονο κλειστό αυτοκινητόδρομο, ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη της Αχαΐας και της Δυτικής Ελλάδας.

Η Ολοκλήρωση της Πατρών - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων / ΠΑΘΕ

Ο αυτοκινητόδρομος Πατρών - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ευζώνων / ΠΑΘΕ, σε συνδυασμό με τον αυτοκινητόδρομο Καλαμάτας - Πάτρας - Ιωαννίνων αποτελεί το βασικό κορμό του αναπτυξιακού άξονα Βορρά - Νότου. Η αναβάθμιση αυτού του οδικού άξονα, με την ταυτόχρονη σύνδεσή του με τον άλλο μεγάλο αναπτυξιακό άξονα του Ελληνικού χώρου, αυτόν Ανατολής - Δύσης / Αντίρριο - Λαμία, αποτελεί καθοριστική προϋπόθεση για να μπορέσει

η Αχαΐα να επιτελέσει το ρόλο που θα της δώσει μεγαλύτερο αναπτυξιακό κύρος.

Ο Εκσυγχρονισμός του Σιδηροδρομικού Δικτύου

Στο σύγχρονο δίκτυο των μεταφορών ο σιδηρόδρομος αποτελεί ένα δυναμικό μέσο με σημαντικό μερίδιο στην αγορά μεταφορών, κυρίως των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στη χώρα μας το σιδηροδρομικό μέσο έχει χαμηλό μερίδιο στην αγορά των εμπορευματικών μεταφορών και διακίνησης επιβατών. Παρουσιάζει μεγάλες τεχνολογικές καθυστερήσεις στο δίκτυο υποδομών του και έτσι αδυνατεί να λειτουργήσει ανταγωνιστικά ή συμπληρωματικά προς τα άλλα μεταφορικά και συγκοινωνιακά μέσα.

Το ίδιο ισχύει και για την Αχαΐα, η οποία προκειμένου να διεκδικήσει τη θέση που της αρμόζει πρέπει οπωσδήποτε να αποκτήσει τη δυνατότητα παροχής σύγχρονων σιδηροδρομικών μεταφορικών υπηρεσιών. Αυτό καθιστά την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της υποδομής του σιδηροδρομικού της

δικτύου, αφού το δίκτυο είναι μονής κατεύθυνσης, μετρικού πλάτους, χωρίς αυτόματη σηματοδότηση, έλλειψη σύγχρονης τηλεπικοινωνιακής υποστήριξης, με δύο λόγια αναχρονιστικό.

Για να υλοποιηθεί ο εκσυγχρονισμός του δικτύου πρέπει να προχωρήσει η αναβάθμιση όλης της γραμμής Πάτρα - Κόρινθος - Αθήνα σε γραμμή υψηλών ταχυτήτων με ηλεκτροκίνηση, πράγμα που θα της επιτρέψει να αξιοποιήσει τα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης που διαθέτει και να ξεφύγει από τα απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα όγκου διακινουμένων εμπορευμάτων και επιβατών. Πρέπει, επίσης, να προωθηθεί ο λειτουργικός εκσυγχρονισμός των σιδηροδρομικών γραμμών Πάτρας - Πύργου - Ολυμπίας - Καλαμάτας και Αρχαίας Ολυμπίας - Κατακώλου ώστε να επιτευχθεί μεταξύ τους ο καλύτερος δυνατός βαθμός διασύνδεσης και συνεργασίας.

Μεγάλη επίσης θα είναι συμβολή της λειτουργίας Προαστιακού Σιδηροδρόμου στην αναβάθμιση των μέσων μεταφοράς. Το σύγχρονο αυτό μεταφορικό μέσο θα επιλύσει το πρόβλημα της δημοτικής συγκοινωνίας και θα λειτουργήσει στην ανάπτυξη των παράλιων περιοχών του Νομού.

Η Αξιοποίηση και Αναβάθμιση του Αεροδρομίου του Αράξου

Για να λειτουργήσει πραγματικά η Αχαΐα ως κόμβος σύνδεσης και ταυτόχρονα αναπτυξιακό κέντρο της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Ελλάδας και να επιτελέσει το ρόλο που της ανοίγει η οικονομική της θέση, κρίσιμο αποτελεί το θα διαθέτει ή όχι αεροδρόμιο διεθνών προδιαγραφών.

Η μόνη δυνατή λύση για να αποκτήσει η Αχαΐα άμεσα αεροδρόμιο που να ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές ανάγκες της, είναι η αξιοποίηση και η αναβάθμιση του αερολιμένα του Αράξου, το οποίο πρέπει να αναδειχθεί σε ένα σύγχρονο διεθνές αεροδρόμιο με υποδομές εξυπηρέτησης απευθείας πτήσεων charters, εσωτερικών επιβατικών πτήσεων, μεταφορές εμπορευμάτων και να αποκτήσει δυνατότητες συναλλαγής με το αεροδρόμιο της Αθήνας.

Επίσης, να υπάρξουν αεροπορικές συνδέσεις με τα αεροδρόμια Αλεξανδρούπολης, Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας, Μυτιλήνης, Ρόδου, Ηρακλείου, Χανίων κλπ. το αεροδρόμιο του Αράξου μπορεί να συντελέσει αποφασιστικά και στην επίτευξη στόχου της περιφερειακής και συνολικής ανάπτυξης του Εθνικού χώρου.

Πρέπει να τονισθεί πως η αναβάθμιση του αεροδρομίου του Αράξου θα συνοδευτεί με την κατασκευή όλων των αναγκαίων έργων στο οδικό δίκτυο με την Πάτρα, μίας διαδρομής 35 χιλιομέτρων.

Παράλληλα είναι χρήσιμο να εξετασθεί η δυνατότητα κατασκευής σε επιλεγμένα σημεία της Αχαΐας και της Ηλείας ελικοδρομίων, που να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς το αεροδρόμιο του Αράξου, που θα διευκολύνει τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.

Με την απόκτηση ενός σύγχρονου αερολιμένα στον Άραξο η Αχαΐα θα μπορεί να προβλέψει το ρόλο που θα είναι θέση να καλύψει ως μεταφορικό και αναπτυξιακό κέντρο.

Έργα Νομαρχιακής Συγκοινωνιακής Υποδομής

Για να μπορέσουν τα μεγάλα έργα υποδομής να αποδώσουν τις μέγιστες αναπτυξιακές τους επιδράσεις στο σύνολο του Νόμου και να συμβάλουν αποτελεσματικά στην άρση περιφερειακών ανισορροπιών είναι αναγκαίο να γίνουν σειρά έργων μικρής και μεσαίας σημασίας.

Τα έργα αυτά θα βοηθήσουν στην ομοιόμορφη κατανομή της ανάπτυξης που θα προκύψει από την πραγματοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής, και στο σύνολό τους θα ενεργήσουν ως μηχανισμός υποστήριξης κινητοποίησης των παραγωγικών πρωτοβουλιών των κατοίκων διαφόρων περιοχών του Νομού.

Τα έργα αυτά είναι:

Η ανάπτυξη του λιμανιού του Αιγίου, ώστε να αποτελέσει αυτόνομο πόλο εξυπηρέτησης των θαλάσσιων μεταφορών, αλλά και να λειτουργήσει συμπληρωματικά προ το λιμάνι της Πάτρας.

Η βελτίωση και η συμπλήρωση του οδικού δικτύου Νομαρχιακής και Δημοτικής αρμοδιότητας, που απαιτείται για την επίτευξη της κυκλοφοριακής σύνδεσης του Νομού, και αναφέρεται αναλυτικά στους πίνακες του παραρτήματος.

Τα έργα αυτά θα συμβάλουν ώστε όλες οι περιοχές της Αχαΐας να επωφεληθούν των δυνατοτήτων ανάπτυξης που δημιουργεί η υλοποίηση των βασικών έργων υποδομής, και θα δημιουργήσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συνολική ανάπτυξη του Νομού.

Η Ολοκλήρωση και Ανάπτυξη της Βιομηχανικής Περιοχής Πατρών

Για να μπορέσει η βιομηχανική περιοχή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης βιομηχανίας και να εκπληρώσει τον σκοπό της είναι αναγκαίο να επιλυθούν άμεσα τα βασικά της προβλήματα. Η υδροδότησή της από τον Πείρο - Παραπείρο, η σύνδεση της δίκτυο φυσικού αερίου, η οδική της σύνδεση με τον εθνικό δρόμο Πατρών - Πύργου και Πατρών - Τρίπολης και βέβαια η σιδηροδρομική σύνδεση.

Με την υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής, καθώς και των έργων νομαρχιακής υποδομής, γίνεται αναγκαία η δημιουργία ολοκληρωμένων, λειτουργικών και παραγωγικών δικτύων μεταφορικών υποδομών (οδικοί και σιδηροδρομικοί άξονες, λιμάνια, αεροδρόμια). Αυτές οι υποδομές αφ' ενός θα διασφαλίσουν την εξυπηρέτηση και ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων και κλάδων, και αφ' ετέρου θα συμβάλουν καθοριστικά στην ανάδειξη της Αχαΐας σε κόμβο των εθνικών και ευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών. Η θετική επίδραση της πραγματοποίησης όλων αυτών των έργων είναι βέβαιο πως θα επηρεάσει την οικονομία της Αχαΐας και της Δυτικής Ελλάδας.

Η Αξιοποίηση των Υποδομών στις Μεταφορές

Ο κλάδος των μεταφορών είναι κρίσιμης σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας, καθώς αποτελεί βασικό προσδιοριστικό παράγοντα κάθε οικονομικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα στην Αχαΐα, οι μεταφορές αποτελούν έναν κλάδο δυναμικής αναπτυξιακής προοπτικής, μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής του Νομού. Γι' αυτό χρειάζεται επείγοντως να ληφθούν όλες εκείνες οι πρωτοβουλίες που θα επιτρέψουν στον κλάδο των μεταφορών να αναδειχθεί πραγματικά σε βασικό μοχλό της ανάπτυξης. Για να επιτευχθεί είναι απαραίτητο:

- Να ενισχυθούν οι προσπάθειες, με κίνητρα και δράσεις υποστήριξης από την πλευρά του κράτους, για τη δημιουργία σύγχρονων επιχειρήσεων μεταφορών.
- Να αναπτυχθούν οι μεταφορικές υποδομές στην Αχαΐα με τη δημιουργία σύγχρονων εμπορευματικών σταθμών, κέντρων διανομής, χώρων προσωρινής αποθήκευσης κλπ.
- Να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις μεγιστοποίησης της απόδοσης της μεταφορικής αλυσίδας που εξαρτάται την απόδοση τη συγκοινωνιακών αρτηριών.
- Να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη επιχειρήσεων συνδυασμένων μεταφορών, δηλαδή μεταφορών που χρησιμοποιούν περισσότερα από ένα μεταφορικά μέσα, και οι αποτελούν την αιχμή του σύγχρονου κλάδου παροχής μεταφορικών υπηρεσιών.
- Να προωθηθεί η ανάπτυξη τουριστικών μεταφορών που αποτελούν βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Αχαΐα.

- Να προωθηθεί η χρησιμοποίηση από τις επιχειρήσεις των σύγχρονων τρόπων μεταφοράς (εμπορευματοκιβώτια, ψυγεία κλπ), ώστε να καλύψουν τις απαιτήσεις της σύγχρονης ζήτησης.

Αυτό το πλαίσιο δράσεων και μέτρων της ανάπτυξης του κλάδου των μεταφορών της Αχαΐας, είναι απαραίτητο να υλοποιηθεί για να αξιοποιηθούν οι προοπτικές που ανοίγονται για την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής. Ταυτόχρονα οι μεταφορές να καταστούν για το Νομό κλάδος αναπτυξιακής σημασίας με υψηλή ανταγωνιστικότητα τόσο στον Ελλαδικό χώρο όσο και Διεθνώς.

Η Αξιοποίηση των Υποδομών στον Τουρισμό

Η Αχαΐα ως περιοχή βρίσκεται σε προνομιακή θέση για την ανάπτυξη μιας υψηλού επιπέδου τουριστικής βιομηχανίας. Έκτος των πλεονεκτημάτων που της παρέχει η οικονομική της θέση στον Ευρωπαϊκό χώρο βρίσκεται γεωγραφικά στο κέντρο του τριγώνου του Διεθνούς τουριστικού ενδιαφέροντος Δελφοί - Ολυμπία - Επίδαυρος.

Η θέση αυτή της Αχαΐας σε συνδυασμό με τα πολύτιμα φυσικά, ιστορικά και πολιτισμικά αξιοθέατα που διαθέτει, αποτελούν το υπόβαθρο με το οποίο ο Νόμος μπορεί να αξιοποιήσει τις νέες δυνατότητες που του ανοίγουν τα μεγάλα έργα υποδομής και να κατορθώσει να εισέλθει στη διεθνή τουριστική αγορά του 21ου αιώνα.

Για πολλά χρόνια ο τουρισμός υπήρξε για την Αχαΐα ένα ανεκμετάλλευτο κεφάλαιο. Παρ' ότι εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες διέρχονταν από το Νομό, κυρίως λόγω του λιμανιού της Πάτρας, ελάχιστοι παρέτειναν την παραμονή τους στην περιοχή για να επισκεφθούν αξιοθέατα και να θαυμάσουν τις φυσικές ομορφιές της.

Οι ελλείψεις στη δημόσια υποδομή, η ανεπάρκεια στον αριθμό σύγχρονων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων αλλά και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων (επιβατικών και τουριστικών λεωφορείων) καθώς και η απουσία ενός

συγκροτημένου σχεδιασμού τουριστικής προβολής που θα λειτουργήσει ως κίνητρο των διερχομένων να γνωρίσουν καλύτερα το Νόμο, υπήρξαν μέχρι σήμερα οι αρνητικοί παράγοντες που συνέτεινα ώστε η τουριστική οικονομία της Αχαΐας να λειτουργεί κάτω από τα όρια των δυνατοτήτων της.

Στη νέα εποχή που φαίνεται μπροστά μας ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει ένα από τα δυναμικά ερείσματα του νέου αναπτυξιακού προσανατολισμού της Αχαΐας. Να αναδειχθεί σε κλάδο ανάπτυξης με διεθνείς προδιαγραφές και με υψηλό βαθμό συμβολής στην κοινωνική ανάπτυξη του Νομού.

Για να γίνει πράξη κάτι τέτοιο θα πρέπει:

1. Ο τουρισμός της Αχαΐας να σταματήσει να είναι γενικής κατεύθυνσης και ο Νομός να αναδειχθεί σε προορισμό με ειδικό τουρισμό, αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμών που να αξιοποιούν τα πλεονεκτήματα της περιοχής, και απευθύνεται σε ιδιαίτερες κατηγορίες επισκεπτών με βάση τα ενδιαφέροντά τους, τα χόμπι τους ή τις απαιτήσεις τους.

Στην κατεύθυνση αυτή μπορούν να αναπτυχθούν:

- Ο Συνεδριακός τουρισμός κέντρο την Πάτρα και άξονα τα συνεδριακά κέντρα του Πανεπιστημίου, του Τ.Ε.Ι., της Αχαΐα Κλάους και των ξενοδοχειακών μονάδων. Μπορούν να αναπτυχθούν και άλλα κέντρα ανάπτυξης του συνεδριακού τουρισμού σε διάφορες περιοχές του Νόμου, εφ' όσον πρώτα δημιουργηθούν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις, ενώ αναγκαία είναι η δημιουργία στην Αχαΐα ειδικού Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου διεθνών προδιαγραφών.
- Ο Οικολογικός τουρισμός, με την αξιοποίηση των βιότοπων του Νομού, όπως η Αλυκή Αιγίου, η λιμνοθάλασσα του Κοτυχίου, το έλος της Αγυιάς, η λίμνη Τσιβλού, ο Βουραϊκός ποταμός κλπ που αποτελούν μοναδικά οικοσυστήματα τα οποία προσφέρονται για τουρισμό και περιβαλλοντικές δραστηριότητες.
- Ο Αθλητικός τουρισμός, με την επιτάχυνση των διαδικασιών κατασκευής του αυτοκινητοδρομίου στην περιοχή της Χαλανδρίτσας, την αξιοποίηση του χιονοδρομικού κέντρου Καλαβρύτων και τη δημιουργία χιονοδρομικού κέντρου στο Παναχαϊκό, τη δημιουργία ορειβατικών και περιπατητικών διαδρομών στο Παναχαϊκό και τον Ερύμανθο, τον εκσυγχρονισμό και την αξιοποίηση καταφυγίων του Παναχαϊκού και του Χελμού και τέλος την κατασκευή κατάλληλων εγκαταστάσεων για ναυτικό αθλητισμό στις ακτές του Πατραϊκού και Κορινθιακού Κόλπου.

Γενικότερα ο αθλητικός τουρισμός πρέπει να αποτελέσει πρωταρχικό στόχο για την ανάπτυξη της περιοχής. Η γεωγραφική της θέση ως Πύλη της Ευρώπης αλλά και η σύνδεσή της με την κοιτίδα του αθλητισμού την Αρχαία Ολυμπία οδηγεί στην ανάδειξη του Νόμου Αχαΐας σε αθλητικό κέντρο προετοιμασίας τόσο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 όσο και για κάθε άλλη αθλητική οργάνωση.

Οι σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις που υπάρχουν σήμερα αλλά και αυτές θα κατασκευαστούν σε συνδυασμό με το ήπιο κλίμα της περιοχής, την ιστορική της θέση και τους πολιτιστικούς της θεσμούς αποτελούν τις καλύτερες προϋποθέσεις για την προσέλκυση ομάδων απ' όλο τον κόσμο για προπόνηση και προετοιμασία.

- Ο Θρησκευτικός τουρισμός, με την αξιοποίηση και ανάδειξη των Ιστορικών Μοναστηριών στα Καλάβρυτα, της Παναγίας της Τρυπητής στο Αίγιο, τη Μονή Ομπλού, τη Μονή Γηροκομείου, τον Ιερό Ναό του Αγίου Ανδρέα στην Πάτρα, καθώς και των όλων των μνημείων της Ορθοδοξίας που υπάρχουν στο Νομό.
- Ο Πολιτιστικός τουρισμός, με την κατασκευή ενός σύγχρονου και λειτουργικού Αρχαιολογικού Μουσείου στην Πάτρα, και την ανάδειξη περιοχών όπως η Βούντενη στην Πάτρα, η Αρχαία Ελίκη στην Αιγιαλεία και οι αρχαιολογικοί χώροι των Λούσων στα Καλάβρυτα, το τείχος των Δυμαίων στην Κ. Αχαΐα κ.λ.π. που μπορούν να αποτελέσουν σημεία έλξης για όσους θέλουν να μελετήσουν την Αρχαία Ιστορία του Νομού.
- Με την ολοκλήρωση του μεγάλου αμφιθέατρου - αίθουσας συναυλιών του συνεδριακού κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών η Πάτρα διαθέτει ένα χώρο για μεγάλα μουσικά γεγονότα.
- Ο Αγροτικός τουρισμός μπορεί να συντελέσει αποφασιστικά στην οικονομική άνθιση των ορεινών περιοχών της Αχαΐας με κίνητρο την ποιότητα των προϊόντων της Αχαϊκής γης, και να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες εισοδηματικής ενίσχυσης των κατοίκων αυτών των περιοχών.

2. Να πραγματοποιηθούν στην Αχαΐα μια σειρά έργων στήριξης του τουρισμού, που συνδυαζόμενα με τα μεγάλα έργα υποδομής, να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη της τουριστικής οικονομίας του Νόμου. Τέτοια έργα είναι:

- Η αναβάθμιση της μαρίνας της Πάτρας και η κατασκευή μαρίνας στο λιμάνι του Αιγίου.
- Η δημιουργία πρότυπου τουριστικού κέντρου θέση των εγκαταστάσεων του Ε.Ο.Τ. στην Αγιά Πάτρας με τη δημιουργία σύγχρονης πλαζ και εγκαταστάσεων κάμπινγκ.
- Η ίδρυση πολιτιστικής και τουριστικής ζώνης από το Αρχαίο Ωδείο μέχρι το Δασύλλιο στην Άνω Πόλη Πάτρας.
- Η δημιουργία Μουσείου Φυσικής Ιστορίας.
- Η αξιοποίηση του εσωτερικού χώρου των Κάστρων του Ρίου και της Πάτρας.
- Η αξιοποίηση της Κοιλιάδας και του Φαραγγιού του Βουρραϊκού ποταμού.
- Η αξιοποίηση της παραλίας Ακράτας - Αιγείρας - Πλατάνου και της παραλίας Ροϊτίκων - Μονοδενδρίου - Βραχνείκων.
- Η αξιοποίηση σπηλαίου των λιμνών στα Καστριά.

3. Να προωθηθούν συγκεκριμένες παρεμβάσεις με στόχο όσο γίνεται μεγαλύτερος αριθμός από τους διερχόμενους επιβάτες από το λιμάνι της Πάτρας και το Ρίο - Αντίρριο να μετατρέπονται σε επισκέπτες της. Σε αυτό μπορούν να συμβάλλουν:

- Η αναβάθμιση και αξιοποίηση των Καρναβαλικών εκδηλώσεων για όσο διάστημα διαρκούν και η δημιουργία Καρναβαλικού Μουσείου για τον υπόλοιπο χρόνο.
- Η οργάνωση και αναβάθμιση του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας.

- Η ανακήρυξη των λόφων Κλάους και Ομπλού ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και η αξιοποίησή τους.
- Η αξιοποίηση του Αρχαίου Ωδείου, τις αποθήκες Μπάρρυ, της Αχαΐα Κλάους και του Παλαιού Δημοτικού Νοσοκομείου της Πάτρας.
- Η δημιουργία τεχνολογικού Μουσείου, όπου θα εκτίθεται παλαιός βιομηχανικός εξοπλισμός, μηχανουργικές κατασκευές, πρότυποι μηχανισμοί και ότι άλλο η τεχνολογία έχει να επιδείξει.
- Η δημιουργία Μουσείου Επιστημών.

4. Να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη καινούργιων σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων, οι οποίες να διαθέτουν όλες τις δυνατότητες παροχής υπηρεσιών που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ζήτησης υψηλών προδιαγραφών.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία για τη δημιουργία ξενοδοχειακών μονάδων ειδικευμένων στην εξυπηρέτηση επισκεπτών συνεδριακού και επαγγελματικού προορισμού, που να διαθέτουν όλες τις αναγκαίες σύγχρονες υποδομές και εξυπηρετήσεις και ιδιαίτερα την πλήρη τεχνολογική κάλυψη για επικοινωνία και λειτουργική σύνδεση.

5. Να οργανωθεί σε μόνιμη βάση η τουριστική προβολή του Νομού τόσο στην εσωτερική, όσο και στη διεθνή αγορά. Η τουριστική προβολή να αξιοποιήσει όλα τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, Internet, κλπ) και να βασιστεί σε ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες αγοράς, που θα την κατακτήσουν ευέλικτη και αποδοτική.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Με την υλοποίηση όλων αυτών των έργων ο τουρισμός μπορεί να καταστεί μοχλός ανάπτυξης της Αχαΐας. Να αποτελέσει πηγή εισοδημάτων για τους

κατοίκους τους Νομούς και συμβάλει αποφασιστικά στην αύξηση της απασχόλησης.

Ο συνδυασμός της πραγματοποίησης των έργων δημόσιας υποδομής και της ανάπτυξης κλάδων όπως οι μεταφορές και ο τουρισμός, συνιστούν προϋποθέσεις για την επίτευξη του στόχου της δυναμικής αξιοποίησης της θέσης της Αχαΐας στο νέο οικονομικό περιβάλλον.

Με τον τρόπο αυτό ο Νομός μας θα κατορθώσει να αξιοποιήσει τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και να κατορθώσει να προσαρμοσθεί δυναμικά στις νέες οικονομικές εξελίξεις του 21ου αιώνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η Αχαΐα Κέντρο της Σύγχρονης Ανάπτυξης

Εισαγωγή

Ο ένας άξονας του νέου αναπτυξιακού προσανατολισμού της Αχαΐας, είναι η αξιοποίηση της στρατηγικής σημασίας οικονομικής θέσης της. Ο άλλος άξονας είναι αυτός της αξιοποίησης των δυνατοτήτων και των ευκαιριών παραγωγικών εφαρμογών που ανοίγουν οι επιτεύξεις των νέων τεχνολογιών.

Οι νέες τεχνολογίες συνέβαλαν ώστε να αναμορφωθεί ο πυρήνας της παραγωγικής διαδικασίας σε μια σειρά κλάδων, καθώς και στο να εμφανιστούν για πρώτη φορά πολλές καινούργιες υπηρεσίες και προϊόντα που βασίζονται αποκλειστικά σε αυτές. Έτσι η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες, θεωρούνται και είναι η βάση για ένα μεγάλο πλαίσιο σύγχρονων παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Παραδοσιακοί κλάδοι υπηρεσιών, όπως η Υγεία και η Εκπαίδευση με την συμμετοχή στις διαδικασίες παροχής τους των δύο αυτών νέων τεχνολογιών απέκτησαν την δυνατότητα επέκτασής τους σε νέα πεδία δράσης.

Νέοι κλάδοι υπηρεσιών όπως η τηλε-εργασία, το ηλεκτρονικό εμπόριο κλπ κάνουν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους στον παραγωγικό ιστό των σύγχρονων οικονομιών και διεκδικούν δυναμικά τη δική τους θέση στις προτιμήσεις των καταναλωτών, δημιουργώντας ένα νέο είδος αγοράς.

Η συμμετοχή της Αχαΐας είναι αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου ο Νομός να αποκτήσει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στη νέα οικονομία που διαμορφώνεται στην Ελλάδα και παγκοσμίως.

Η Αχαΐα διαθέτει όλες τις δυνατότητες και τα πλεονεκτήματα που απαιτούνται, ώστε να αναδειχθεί σε ένα δυναμικό κέντρο της σύγχρονης ανάπτυξης. Διαθέτει υψηλής ποιότητας ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, το

Πανεπιστήμιο, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και το Τ.Ε.Ι., που μπορούν να τροφοδοτήσουν την τοπική οικονομία με γνώσεις και άρτια εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Για να γίνει η Αχαΐα δυναμικό κέντρο της σύγχρονης ανάπτυξης, βασική προϋπόθεση είναι να αποκτήσει τη σύγχρονη τεχνολογική υποδομή. Τα βασικά έργα τεχνολογικής υποδομής που χρειάζεται ο Νομός είναι:

- Η προώθηση του εκσυγχρονισμού του τηλεπικοινωνιακού δικτύου, την εγκατάσταση αναβαθμισμένων υποδομών τοπικών δικτύων, ψηφιακών ενοποιημένων υπηρεσιών (ISDN), δικτύων επικοινωνίας ευρείας κλίμακας, καθώς και την επίλυση των προβλημάτων λειτουργίας του δικτύου κινητής τηλεφωνίας.
- Η εξασφάλιση των προϋποθέσεων της επικοινωνίας δικτύων διαφορετικού τύπου και της λειτουργικότητας των εφαρμογών. Στην κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει να επιδιωχθεί τα ασύρματα και τα σταθερά δίκτυα να συγκλίνουν, συνδέοντας τον κάθε χρήστη με οποιοσδήποτε είδος πληροφορίας τη στιγμή που τη χρειάζεται.
- Η ενίσχυση των υποδομών αξιοποίησης της πληροφορίας και ανάπτυξης των τηλε-υπηρεσιών στους διάφορους παραγωγικούς τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η δημόσια διοίκηση, ο πολιτισμός, κλπ.

Η πραγματοποίηση αυτών των ζωτικής σημασίας σύγχρονης τεχνολογικής υποδομής, μπορεί να διευκολυνθεί εφ' όσον η υλοποίησής τους συνδεθεί με τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενιαίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου της Ευρώπης.

Η ταχύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν αυτές οι τεχνολογικές υποδομές θα επιτευχθεί όταν όλοι οι παραγωγικοί φορείς της Αχαΐας θα ξεπεράσουν τα προβλήματα που είναι:

- Το πληροφοριακό κενό που οφείλεται στην έλλειψη υπεύθυνης και σωστής ενημέρωσης που να επιτρέπει να κατανοήσουν τις δυναμικές προοπτικές ανάπτυξης τις οποίες ανοίγει η χρήση της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.
- Το δισταγμό εφαρμογής, που προκύπτει από το κόστος που συνεπάγεται η χρήση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή, καθώς και την έλλειψη της αναγκαίας τεχνογνωσίας για την εφαρμογή τους.
- Την ανησυχία ασφάλειας που πηγάζει από τις αμφιβολίες με την φερεγγυότητα και την αποτελεσματικότητα της χρήσης των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων στην παραγωγή.

Εφ' όσον η ενημέρωση των παραγωγικών φορέων της Αχαΐας πραγματοποιηθεί άμεσα και υλοποιηθεί η δημιουργία των απαραίτητων τεχνολογικών υποδομών στην περιοχή, τότε ο Νόμος μπορεί να αναδειχθεί σ' ένα δυναμικό κέντρο ανάπτυξης. Να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες δημιουργίας νέων ευκαιριών για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής, και να απορροφήσει δημιουργικά όλο το αναξιοποίητο ανθρώπινο δυναμικό του σε σύγχρονους τομείς εργασίας.

Οι παραγωγικοί κλάδοι που μπορεί να αποτελέσουν τις βασικές γραμμές της συγκρότησης της Αχαΐας σ' ένα κέντρο σύγχρονης ανάπτυξης αξιοποιώντας τις απαραίτητες τεχνολογικές υποδομές είναι οι εξής:

Η Εκπαίδευση

Στο χώρο της εκπαίδευσης απαιτείται η αναβάθμιση του ρόλου της Αχαΐας στην παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες δημιουργώντας νέες οικονομικές δραστηριότητες. Υπάρχουν περιθώρια αξιοποίησης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στο χώρο της εκπαίδευσης και κατάρτισης που μπορούν να αναδείξουν την Αχαΐα σε ένα κέντρο εκπαίδευσης διεθνούς ακτινοβολίας.

Στον εκπαιδευτικό χώρο είναι απαραίτητο:

- Να αναβαθμιστεί το Πανεπιστήμιο της Πάτρας με την παροχή υποστήριξης για την απόκτηση των απαραίτητων υποδομών σε φοιτητικές εστίες, εργαστήρια, κλπ, και με την κατάλληλη προβολή να αναδειχθεί σε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα για φοιτητές από χώρες των Βαλκανίων, της μέσης Ανατολής, κλπ. Αυτό εκτός από την εισροή συναλλάγματος στην τοπική και εθνική οικονομία, θα έχει άλλες ωφέλειες για τη χώρα μας.
- Να αξιοποιηθούν τα τεχνολογικής κατεύθυνσης τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών και του Τ.Ε.Ι., για την ανάδειξη στελεχών εξειδικευμένων στους τομείς της υψηλής τεχνολογίας, που να μπορούν να στελεχώσουν σύγχρονες επιχειρήσεις της περιοχής.
- Να ιδρυθεί Τ.Ε.Ε.Φ.Α. στο Πανεπιστήμιο Πατρών, και τμήμα Ιστορίας της Τέχνης και του Πολιτισμού με στόχο την κάλυψη των αναγκών της Παιδείας και των Πολιτιστικών Φορέων.
- Να αναπτυχθεί το Ανοικτό Πανεπιστήμιο που έχει έδρα την Πάτρα, σε ένα διεθνούς εμβέλειας Ίδρυμα τηλε-εκπαίδευσης και εκπαίδευσης από απόσταση, και ταυτόχρονα να αναδειχθεί σε ένα υψηλών προδιαγραφών κέντρο σπουδών .
- Να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία να αναλάβει δράσεις στον τομέα της κατάρτισης και επανακατάρτισης, αναδεικνύοντας την Αχαΐα σε πόλο παροχής υπηρεσιών που αποτελεί μια βασική απαίτηση των σύγχρονων κοινωνιών.
- Να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της τηλε-εκπαίδευσης και των άλλων σύγχρονων μέσων που παρέχουν οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, ώστε τα σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης του Νομού μας, να αναβαθμίσουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου

και να διαμορφώσουν τις προϋποθέσεις πρόσβασης κάθε μαθητή τους στις νέες ευκαιρίες της γνώσης.

Με αυτές τις παρεμβάσεις η Αχαΐα μπορεί να αναδειχθεί σε ένα σύγχρονο και πρότυπο κέντρο εκπαίδευσης διεθνούς εμβέλειας, μετατρέποντας την παροχή υψηλών προδιαγραφών εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε παραγωγική δραστηριότητα και ταυτόχρονα πετυχαίνει την αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των κατοίκων στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.

Η Έρευνα και η Τεχνολογία

Ο τομέας έρευνας - τεχνολογίας είναι μια από τις κρίσιμες παραμέτρους της σύγχρονης αναπτυξιακής διαδικασίας. Με δεδομένο το γεγονός πως στα επιτεύγματα των νέων τεχνολογιών βασίζεται η απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σχεδόν σε κάθε παραγωγικό κλάδο της σημερινής οικονομίας, είναι εύκολο γίνει κατανοητό τι σημαίνει για μία περιοχή ή για μία χώρα το να υστερεί σε αυτό τον τομέα.

Η Αχαΐα στον τομέα αυτό βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση από άλλες περιοχές του Ελληνικού χώρου. Αυτό που πρέπει να γίνει στο Νομό μας είναι η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο Πανεπιστήμιο και τα ερευνητικά κέντρα, καθώς και η διαμόρφωση των προϋποθέσεων στήριξης των τοπικών παραγωγικών φορέων από το ερευνητικό δυναμικό. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται διαρκώς το τεχνολογικό περιεχόμενο των παραγομένων προϊόντων και των υψηλών τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία, η Αχαΐα θα κατορθώσει να αντεπεξέλθει, αφού θα διαθέτει τη δυνατότητα συνεχούς βελτίωσης των προϊόντων και των υπηρεσιών της.

Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να υποστηριχθούν τα κέντρα έρευνας και τεχνολογικών εφαρμογών και να ιδρυθούν νέα με προσανατολισμό την υποστήριξη παραγωγικών κλάδων της περιοχής που παρουσιάζουν προοπτικές ανάπτυξης, ή τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών της Αχαΐας. Έτσι, η Αχαΐα θα αναδειχθεί σε μια σύγχρονη περιοχή με

διασύνδεση των ερευνητικών εργαστηρίων της με τις βιομηχανίες και τους λοιπούς παραγωγικούς φορείς και με δυνατότητα εξαγωγής των ερευνητικών επιτευγμάτων της σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- Να αξιοποιηθούν και να υποστηριχθούν στις προσπάθειές τους για ανάπτυξη, στα πλαίσια του Πανεπιστημίου Πατρών, ερευνητικά κέντρα, όπως το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών, το Ινστιτούτο Βιομηχανικών Συστημάτων, και τα ερευνητικά εργαστήρια του Πανεπιστημίου τα οποία ασχολούνται με τομείς τεχνολογίας αιχμής και μπορούν να συνεισφέρουν πολλά στην τοπική ανάπτυξη και οικονομίας.
- Να αναβαθμισθεί ο ρόλος του Κέντρου Τεχνολογικής Έρευνας, το οποίο είναι οργανικά συνδεδεμένο με το Τ.Ε.Ι. Πάτρας, και να του παρασχεθεί κάθε δυνατότητα να συμβάλει στην ανάπτυξη της Αχαΐας και της ευρύτερης περιοχής της Δυτικής Ελλάδας, με την εφαρμογή των πορισμάτων του για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων των επιχειρήσεων της περιοχής.
- Να αναπτυχθεί το Γραφείο Διαμεσολάβησης και Καινοτομιών του Πανεπιστημίου Πατρών, ώστε να καταστεί πολύτιμος συνεργάτης των

επιχειρήσεων της ευρύτερης περιοχής, υποστηρίζοντας τις προσπάθειές τους για εκσυγχρονισμό, τεχνολογική ανανέωση και προώθηση καινοτομικών εφαρμογών και παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών.

- Να ιδρυθεί Ινστιτούτο Πορθμειακών και Συνδυασμένων Μεταφορών Ιονίου και Αδριατικής, το οποίο να αποτελέσει το φορέα εφαρμοσμένης έρευνας για την ανάπτυξη του κλάδου των μεταφορών στο Νομό και την ευρύτερη περιοχή και να καταστεί ο σύμβουλος ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στις δραστηριότητες των επιχειρήσεων του κλάδου. Το Ινστιτούτο αυτό, μπορεί να αναδειχθεί σε πολύτιμο κέντρο παροχής ερευνητικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών και για τις μεταφορικές επιχειρήσεις των άλλων χωρών του πεδίου αναφοράς του.
- Να ιδρυθεί Σεισμολογικό Ινστιτούτο στην Πάτρα, αξιοποιώντας το γεγονός πως λόγω της υψηλής σεισμικότητάς της η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ένα φυσικό εργαστήριο σεισμολογίας. Πέρα από τη διερεύνηση των σεισμικών φαινομένων, το ινστιτούτο μπορεί να έχει ως παράλληλο αντικείμενο μελέτης του τη διαμόρφωση αντισεισμικών προδιαγραφών για έργα και κατασκευές, με τη σχετική τεχνογνωσία που θα αναπτύσσει και σε άλλες χώρες με υψηλή σεισμική έξαρση.
- Να αναπτυχθεί το Επιστημονικό Πάρκο σε μεγάλης κλίμακας Καινοτομικό Πάρκο, που σε συνεργασία και με τα παρεμφερή κέντρα του Πανεπιστημίου και του Τ.Ε.Ι., να διαμορφώσουν ένα ενιαίο περιβάλλον όπου επιχειρήσεις, ιδρύματα και επαγγελματίες της τεχνολογίας θα συμπράττουν σε μια διαρκή ερευνητική διαδικασία ανάπτυξης νέων εφαρμογών, προϊόντων, επαγγελματικής εκπαίδευσης και των νέων τεχνολογιών, που θα συμβάλουν με την παραγωγική αξιοποίησή τους στην ανάπτυξη της περιοχής.
- Να ενισχυθούν Ερευνητικά Ινστιτούτα που σε συνδυασμό με τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα θα προσφέρουν υψηλής ποιότητας ερευνητικά

αποτελέσματα που θα αξιοποιηθούν από τις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς.

- Να αξιολογηθούν τα αντικείμενα κατάρτισης επιστημόνων και τα προγράμματα σπουδών Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. σε θεματικές ενότητες που έχουν ζήτηση στην αγορά.
- Να εκτιμηθεί στην τοπική οικονομία η αξία που αφορά την επιστημονική και τεχνολογική γνώση οι οποίες υλοποιούμενες σε προϊόντα που ξεπερνούν τα τοπικά και εθνικά σύνορα συμβάλλουν στην τοπική οικονομία μέσω της αύξησης των θέσεων εργασίας της περιοχής.
- Να ξεπεραστούν οι δυσκολίες τοπικών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που για διάφορους λόγους απευθύνονται σε δραστηριότητες οι οποίες χάνονται για την περιοχή και να διοχετευθούν σε καινοτομίες επιχειρήσεις που περιέχουν επιχειρηματικό ρίσκο. Να ενισχυθούν οι επενδυτικές διεισδύσεις στην περιοχή ιδιαίτερα σε σοβαρές και μεγάλες επιχειρήσεις.
- Με την ανάδειξή της σε πόλο ανάπτυξης της έρευνας και της τεχνολογίας, η Αχαΐα θα αποκτήσει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα ανταγωνιστικής υπεροχής στον Ελληνικό χώρο αλλά και στο ευρύτερο διεθνές οικονομικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, θα λειτουργήσει και ως χώρος έλξης νέων επιχειρήσεων που θα θελήσουν να αντλήσουν οφέλη από το πλεονέκτημά της αυτό, ενώ θα γίνει και περιοχή ελκυστική για επιστήμονες και ερευνητές από διάφορα σημεία της Ελλάδας.

Η Ψηφιακή Οικονομία

Έχοντας εξοπλιστεί η Αχαΐα με τη σύγχρονη βασική τεχνολογική υποδομή, μπορεί να αναδειχθεί σε κέντρο νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται αποκλειστικά στην αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων που παρέχει η σύγκλιση των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.

Μπορεί, δηλαδή, η Αχαΐα να αποτελέσει τον πρωτοποριακό πόλο ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας, που βασίζεται στην ψηφιακή πληροφόρηση και στην παροχή υπηρεσιών και προϊόντων μέσω του διαδικτίου.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, η τηλε-εργασία, και διάφορες άλλες οικονομικές δραστηριότητες που κινούνται στην ίδια κατεύθυνση, είναι τα νέα πεδία παραγωγικών εφαρμογών τα οποία μπορούν να καταστούν οι παράγοντες δυναμικής ώθησης ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας.

Η οργανωμένη είσοδος της Αχαΐας στην νέα πραγματικότητα της ψηφιακής οικονομίας, συνιστά μια από τις προτεραιότητες του νέου αναπτυξιακού προσανατολισμού του Νομού, προκειμένου αυτός να κατορθώσει να αντιμετωπίσει με επιτυχία τις νέες προκλήσεις του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος του 21ου αιώνα.

Στην κατεύθυνση της ανάδειξης της Αχαΐας σε πρωτοποριακό πόλο ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων που βασίζονται στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ψηφιακής οικονομίας, προέχει να γίνουν:

- Η δημιουργία Business Resort Parks. Δηλαδή, περιοχών οι οποίες να συνδυάζουν την ποιότητα διαμονής για παρατεταμένες διακοπές, με την πλήρη τεχνολογική κάλυψη για επικοινωνία και λειτουργική διασύνδεση που να επιτρέπει τη διεκπεραίωση ευρύτατου φάσματος επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Αυτό θα αποτελέσει το σημείο προσέλκυσης επισκεπτών στο Νομό με βασικό κίνητρο το συνδυασμό αναψυχής και επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καθιστώντας την Αχαΐα κέντρο ανάπτυξης της τηλε-επιχειρηματικότητας και βοηθώντας παράλληλα την τουριστική της κίνηση.
- Η αξιοποίηση της ύπαρξης στο Νομό της σύγχρονης τεχνολογικής υποδομής, καθώς και με το γεγονός πως με την ολοκλήρωση των έργων της Π.Α.Θ.Ε. η απόσταση από την Αθήνα θα σμικρυνθεί και θα είναι διάρκειας λιγότερης των 2 ωρών, θα αποτελέσει ένα ισχυρό κίνητρο για τη μετεγκατάσταση της έδρας διοικήσεως επιχειρήσεων στην Αχαΐα. Αυτή η

επιλογή, που με επιτυχία έχει υλοποιηθεί από διάφορες περιοχές στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α., όχι μόνο θα συμβάλει αποφασιστικά στη μετεξέλιξη της Αχαΐας σε σημαντικό κέντρο σύγχρονης ανάπτυξης, αλλά επιπλέον θα δώσει και ισχυρή ώθηση στην απορρόφηση του επιστημονικού δυναμικού που αποφοιτά από τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού.

- Η ενθάρρυνση για την ανάπτυξη της τηλε-εργασίας. Δηλαδή, της εργασίας από απόσταση που στηρίζεται στη συνδυασμένη χρήση της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, καθώς και κάθε άλλης δυνατότητας που προσφέρουν τα μέσα πολλαπλής επικοινωνίας και μπορεί να δοθεί άμεσα σε μια επιχείρηση με εξαρτημένη ή ανεξάρτητη σύμβαση εργασίας του εργαζομένου. Η τηλε-εργασία αποτελεί μια δραστηριότητα αιχμής της ψηφιακής οικονομίας με μελλοντική προοπτική, που εκτιμάται πως θα κυριαρχήσει ως μορφή παραγωγικής απασχόλησης στον 21ο αιώνα, καθώς παρέχει ένα θετικό ισοζύγιο πλεονεκτημάτων για τον εργαζόμενο, την επιχείρηση, το περιβάλλον. Στην Αχαΐα υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις για τη σταδιακή ενσωμάτωση της τηλε-εργασίας στην παραγωγική δομή της περιοχής μας, μέσα από την εφαρμογή συγκεκριμένων προγραμμάτων και για τον υπόλοιπο Ελληνικό χώρο.
- Η προώθηση της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου. Δηλαδή, του εμπορίου που έχει ως βάση του την ευχέρεια που παρέχει κυρίως το διαδίκτυο για την προσφορά και διακίνηση προϊόντων και υπηρεσιών, για την πραγματοποίηση συναλλαγών μεταξύ πολυεθνικών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κλπ. Το ηλεκτρονικό εμπόριο, ήδη αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς και αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων, προπάντων βεβαίως στις πιο αναπτυγμένες οικονομικά χώρες. Η προώθηση της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου στην Αχαΐα με την ενθάρρυνση της ίδρυσης επιχειρήσεων αμιγώς προσανατολισμένες προς αυτό, αλλά και με την παρότρυνση εισαγωγής των δυνατοτήτων του από τις παραδοσιακού τύπου εμπορικές επιχειρήσεις, θα δώσει την ευκαιρία για να ανοίξουν νέοι ορίζοντες στην αγορά του Νόμου. Ο κύκλος εργασιών των εμπορικών

επιχειρήσεων θα αυξηθεί ενώ τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της τοπικής οικονομίας θα βρουν νέες αγορές στις οποίες μέχρι σήμερα δεν είχαν δυνατότητα πρόσβασης.

Η ενσωμάτωση και παραγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ψηφιακής οικονομίας στον παραγωγικό ιστό της Αχαΐας είναι το απαραίτητο ποιοτικό άλμα που χρειάζεται για να γίνει πραγματικά ο Νομός μας κέντρο της σύγχρονης ανάπτυξης. Για να βρεθεί στην πρώτη γραμμή των τάσεων της παγκόσμιας οικονομίας του 21ου αιώνα, εξοπλισμένος με όλα τα αναγκαία εφόδια που θα του επιτρέψουν να συμμετάσχει δυναμικά στο ανταγωνισμό, αποκτώντας τη θέση που πραγματικά του αξίζει.

Η Υγεία

Ο τομέας της υγείας αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα κοινωνικής ευημερίας, αλλά και ανάπτυξης. Οι υπηρεσίες υγείας συνιστούν ένα δυναμικά αναπτυσσόμενο κλάδο, με μεγάλες προοπτικές στην οικονομική ανάπτυξη μίας περιοχής ή μίας χώρας. Η Αχαΐα διαθέτει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και βασικές υποδομές υγείας, που μπορούν να την καταστήσουν σημαντικό κόμβο παροχής υπηρεσιών υγείας σε ένα ευρύτατο γεωγραφικό σύνολο, που εκτείνεται στις περιοχές Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου.

Για να συμβεί αυτό αρκεί να αξιοποιηθούν οι υποδομές στο Νομό, να συμπληρωθούν οι ελλείψεις και οι αδυναμίες τους, και φυσικά να τυχόν πλήρους εκμετάλλευσης οι νέες δυνατότητες από τη χρήση των νέων τεχνολογιών και κυρίως της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών στο χώρο της υγείας.

Έτσι με το σωστό προγραμματισμό και τον κατάλληλο συντονισμό θα παρέχονται στους κατοίκους του Νομού υπηρεσίες υγείας με κύρια χαρακτηριστικά:

- Την άμεση επαφή προς τις υπηρεσίες υγείας του συνόλου των πολιτών.
- Τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών ολόκληρο το 24ώρο.
- Την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών από πλευράς επιστημονικής και ξενοδοχειακής υποδομής.
- Το ενδιαφέρον στην πρωτοβάθμια φροντίδα και τη δημόσια υγεία.

Η παροχή προς τους κατοίκους του Νομού υψηλών προδιαγραφών υπηρεσιών υγείας, σε συνδυασμό με την επιδίωξη ανάδειξης της Αχαΐας σε κόμβο παροχής υπηρεσίας, αφήνει πολλά περιθώρια ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για νέες ευκαιρίες απασχόλησης του επιστημονικού δυναμικού και του νοσηλευτικού προσωπικού της περιοχής και ταυτόχρονα θα έχει θετικές επιπτώσεις και άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας του Νομού.

Οι πρωτοβουλίες που πρέπει να αναλυθούν για να γίνει η Αχαΐα κόμβος παροχής υπηρεσιών υγείας, αλλά και για να αναβαθμιστεί η ποιότητα της περίθαλψης των κατοίκων του Νομού μας, μπορούν συνοπτικά να κωδικοποιηθούν στα ακόλουθα σημεία:

- Είναι επείγουσα η αναβάθμιση του ιατρικού και μηχανολογικού εξοπλισμού των Νοσοκομείων του Νομού με την τοποθέτηση σε αυτά όλων των σύγχρονων μέσων της ιατρικής τεχνολογίας, όπως με την εγκατάσταση και λειτουργία αξονικού τομογράφου στο Γενικό Περιφερειακό Νοσοκομείο Πατρών Άγιος Ανδρέας και μαγνητικού τομογράφου στο Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου αλλά και ο προγραμματισμός για συνεχή ανανέωση και εκσυγχρονισμό του ιατρικού εξοπλισμού.
- Είναι αναγκαία η επίλυση των προβλημάτων τεχνολογικής υποδομής και στελέχωσης με ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των Κέντρων Υγείας του Νομού καθώς και η τηλε-ιατρική τους διασύνδεση με τα μεγάλα νοσοκομεία της περιοχής, ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των περιοχών όπου λειτουργούν.
- Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διαμόρφωση των όρων παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας από τα Περιφερειακά Ιατρεία που λειτουργούν στο Νομό, των οποίων πρέπει άμεσα να καλυφθούν τα κενά σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, καθώς και οι ελλείψεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό, ενώ πρέπει άμεσα να ενταχθούν σε ειδικό πρόγραμμα τηλε-ιατρικής διασύνδεσης με τα μεγάλα νοσοκομεία του Νομού.
- Το Νοσοκομείο Αιγίου πρέπει να αναβαθμιστεί λειτουργικά, να εκσυγχρονισθεί πλήρως και να στελεχωθεί επαρκώς, ώστε να αναδειχθεί σε πόλο παροχής υψηλών προδιαγραφών υπηρεσιών νοσηλείας, στο πλαίσιο των υγειονομικών υπηρεσιών του Νομού.

- Τα μεγάλα νοσοκομεία της Αχαΐας πρέπει με την κατάλληλη οργάνωση και με την απαραίτητη αναβάθμιση των υποδομών τους να αποκτήσουν τη δυνατότητα συγκράτησης μεγάλου αριθμού ασθενών από όλες τις γύρω περιοχές και να αποτελέσουν το μοχλό παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών υγείας.
- Οι φορείς της ιδιωτικής πρωτοβουλίας πρέπει να ενθαρρυνθούν στην παροχή υψηλού επιπέδου ιατρικών υπηρεσιών, ιδίως στους τομείς της προληπτικής ιατρικής κατ' αρχήν, και να στηριχθεί η ανάληψη δραστηριοτήτων τους σε περιοχές όπου μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς το δημόσιο δίκτυο κάλυψης αναγκών υγείας.

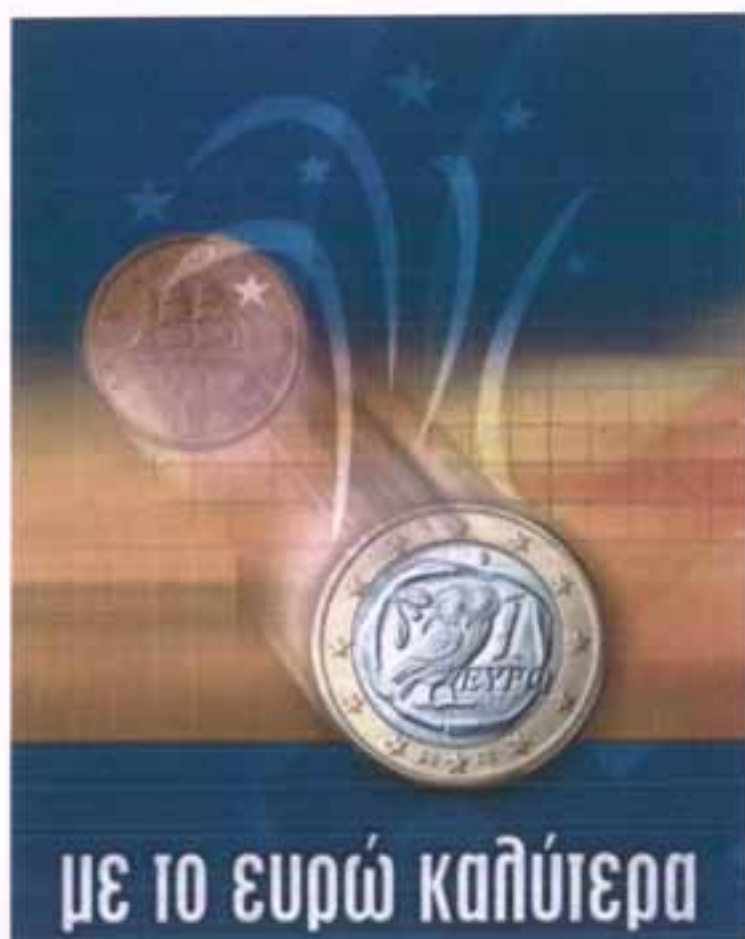
Η ανάδειξη της Αχαΐας σε κόμβο παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, θα έχει ευεργετικές επιδράσεις στην αναβαθμισμένη περίθαλψη των κατοίκων του Νομού μας, ενώ ταυτόχρονα θα δώσει τη δυνατότητα ευρύτερα στους κατοίκους της Δυτικής Ελλάδας και της Πελοποννήσου να βρίσκουν άμεσα την ποιότητα των ιατρικών και νοσοκομειακών υπηρεσιών που χρειάζονται, χωρίς να απαιτείται να ταλαιπωρούνται στα Νοσοκομεία της Αθήνας. Αυτό θα έχει ως άμεση συνέπεια στην Αχαΐα και ιδιαίτερα στην Πάτρα, να δημιουργηθούν μια σειρά οικονομικών δραστηριοτήτων που περιστρέφονται γύρω από την εξυπηρέτηση των επισκεπτόμενων την περιοχή για την κάλυψη των αναγκών υγείας των ίδιων ή των συγγενών τους. Ήδη, άλλωστε, στην κατεύθυνση αυτή, μονάδες επιπλωμένων διαμερισμάτων για εγκατάσταση και υποστήριξη συγγενών ασθενών από άλλες περιοχές, έχουν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους στην Πάτρα, και αναμένεται πως θα αυξηθούν τα επόμενα χρόνια, όσο η Αχαΐα θα εξελίσσεται σε έναν πραγματικό κόμβο παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας σύμφωνα με τις δυνατότητές της.

Οι Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Διαθέτοντας η Αχαΐα ένα σύγχρονο περιβάλλον τεχνολογικής υποδομής, έχοντας διαμορφώσει τους όρους αξιοποίησης της οικονομικής της θέσης, και

φιλοδοξώντας να αποτελέσει με αξιώσεις ένα σημαντικό κέντρο της σύγχρονης ανάπτυξης συγκεντρώνει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να αναπτύξει το ρόλο της ως επίκεντρο παροχής σύγχρονων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Στη νέα πραγματικότητα του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος και της λεγόμενης συμβολικής οικονομίας ο τομέας των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών είναι ένας τομέας αιχμής. Αποτελεί σημαντικό συντελεστή ανάπτυξης, συνεισφέρει στην αύξηση του πλούτου και τη βελτίωση της απασχόλησης και προσδίδει δυναμική σε κάθε οικονομική προσπάθεια.

Τράπεζες, ασφάλειες, χρηματιστηριακές εργασίες, παροχή οικονομικής συμβουλευτικής υποστήριξης προς επιχειρήσεις και επιχειρηματίες, είναι μερικοί από τους σύγχρονους δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους του τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, των οποίων η Αχαΐα, και ιδιαίτερα η

Πάτρα, μπορεί να αποτελέσει την έδρα ή το βασικό περιφερειακό κόμβο ανάληψης των δραστηριοτήτων τους.

Με βάση την Αχαΐα, οι επιχειρήσεις παροχής αυτού του τύπου των υπηρεσιών, μπορούν να επεκταθούν σε ευρύτερες περιοχές του Ελληνικού χώρου, όπως η Δυτική Ελλάδα και η Πελοπόννησος, και να αναπτύξουν τις προσπάθειές τους λειτουργώντας μέσα σε ένα ιδανικό περιβάλλον, χωρίς τα κόστη και τις επιβαρύνσεις που συνεπάγεται η πιθανή λειτουργία τους σε πόλεις όπως η Αθήνα.

Η ανάδειξη της Αχαΐας σε κέντρο παροχής σύγχρονων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, σημαίνει πως ο Νομός μας θα εισέλθει ως πρωταγωνιστικός παράγοντας στο νέο οικονομικό σκηνικό που διαμορφώνεται στην Ελλάδα και διεθνώς.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Η έμφαση στον αναπτυξιακό άξονα ανάδειξης της Αχαΐας σε κέντρο της σύγχρονης ανάπτυξης, είναι προτεραιότητα του νέου προσανατολισμού της περιοχής προς τη δημιουργική αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα. Η απόκτηση της αναγκαίας σύγχρονης τεχνολογικής υποδομής, θα αποτελέσει τη βάση για την υπό νέους ανταγωνιστικούς όρους παραγωγική δραστηριοποίηση κλάδων όπως η εκπαίδευση, η υγεία και η έρευνα - τεχνολογία, και για την εμφάνιση νέων κλάδων αιχμής όπως εκείνοι που εξαρτώνται με την ψηφιακή οικονομία ή τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες.

Με την αξιοποίηση του αναπτυξιακού προσανατολισμού και της σύγχρονης κοινωνίας που προέκυψε η Αχαΐα εισέρχεται δυναμικά στον αιώνα της μεταβιομηχανικής οικονομίας και της κοινωνίας της γνώσης, και να διεκδικήσει:

- Στην ανάληψη πρωταγωνιστικού ρόλου ως πυλώνας της αναπτυξιακής προσπάθειας στην ευρύτερη περιοχή της και στο σύνολο του Ελληνικού χώρου.

- Στη δημιουργία των προϋποθέσεων μόνιμης παραγωγικής απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού της, σε σύγχρονους μελλοντικούς τομείς εργασίας, και με ανοιχτές προοπτικές διαρκούς βελτίωσης των όρων εργασίας και αμοιβής.
- Η Αχαΐα αξιοποιώντας τις νέες οικονομικές τάσεις, μπορεί να προχωρήσει μπροστά. Να δώσει περιεχόμενο στην ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο και νόημα στην προσδοκία για μεγαλύτερη ευημερία των κατοίκων της. Αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να αγνοήσει τη σπουδαιότητα παραδοσιακών τομέων παραγωγικής δραστηριότητας, όπως η μεταποίηση και το εμπόριο. Με τον απαραίτητο βέβαια εκσυγχρονισμό στη διάρθρωση και τη λειτουργία τους, ώστε να είναι εναρμονισμένοι προς τις απαιτήσεις του νέου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, και να αποτελέσουν από τη δική τους πλευρά πηγή εισοδηματικών ευκαιριών, απασχόλησης και ευημερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Η Αναζωογόνηση του Πρωτογενούς Τομέα της Οικονομίας στην Αχαΐα

Εισαγωγή

Η Αχαΐα διαθέτει μια παράδοση ισχυρής παρουσίας του πρωτογενούς τομέα της αγροτικής παραγωγής στην παραγωγική δομή της.

Ο αγροτικός τομέας, αποτέλεσε ιστορικά για τον Νομό μας ένα σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, καθώς τροφοδότησε με τα προϊόντα του τόσο την ανέλιξη της μεταποιητικής παραγωγής, όσο και την ανάπτυξη του εμπορίου. Στη νέα αναπτυξιακή αρχιτεκτονική της Αχαΐας, ο πρωτογενής τομέας καλείται και πάλι να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο.

Όχι, όμως, πλέον με τους παραδοσιακούς όρους δραστηριοποίησης, αλλά προσαρμοσμένος στα νέα δεδομένα τόσο του νέου αναπτυξιακού σχήματος της Αχαΐας, όσο και του νέου τοπίου που διαμορφώνεται σε διεθνές επίπεδο στην αγορά των αγροτικών προϊόντων, με την επίδραση των τεχνολογικών, οικονομικών, αλλά και θεσμικών εξελίξεων που σημειώνονται.

Διότι πράγματι η αναδιάρθρωση της παραγωγής που προκλήθηκε σε παγκόσμια κλίμακα, είχε τις σημαντικότερες επιπτώσεις της στον πρωτογενή αγροτικό τομέα, και ιδίως στη γεωργία.

Ο αγροτικός τομέας βρίσκεται τα τελευταία χρόνια διεθνώς σε μια διαρκή διαδικασία εξέλιξης, κύρια χαρακτηριστικά της οποίας είναι η θεαματική τροποποίηση των παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής με την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών, η δραστική μείωση των απασχολούμενων στην αγροτική παραγωγή, και ο ριζικός μετασχηματισμός των κρατικών πολιτικών στήριξης της αγροτικής παραγωγής.

Θεσμικές εξελίξεις όπως οι αναθεωρήσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της τότε Γενικής Συμφωνίας Τιμών και

Εμπορίου, καθιέρωσαν όλες αυτές τις αλλαγές προωθώντας την απελευθέρωση των αγορών αγροτικών προϊόντων από προστατευτικές και δασμολογικές ρυθμίσεις.

Ακόμη έχουν τεθεί ζητήματα που αναφέρονται στη διαμάχη ΗΠΑ και Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την επικινδυνότητα ή όχι των μεταλλαγμένων αγροτικών προϊόντων, καθώς και τις αμερικανικές προδιαγραφές που είναι αντίθετες με τον προστατευτικό χαρακτήρα που ακολουθεί η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κλπ.

Όλες αυτές οι εξελίξεις και οι συζητήσεις, που υπό την επίδραση αυτών διεξάγονται, καταλήγουν σε ένα συμπέρασμα ότι οι αλλαγές στον αγροτικό τομέα θα εξακολουθήσουν να είναι για τα επόμενα τουλάχιστον χρόνια ραγδαίες.

Ένα νέο τοπίο αγροτικών αγορών διαμορφώνεται παγκοσμίως, με βασικά γνωρίσματά του την όλο και μεγαλύτερη απελευθέρωση των συναλλαγών, την εμφάνιση νέων προϊόντων που προέρχονται από την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών και τις σκληρές ανταγωνιστικές απαιτήσεις.

Στο νέο αυτό πλαίσιο η Ελληνική αγροτική παραγωγή, καλείται όχι απλώς να συμμετάσχει, αλλά να προσαρμοσθεί δημιουργικά στις καινούργιες προτεραιότητες, να ανταποκριθεί θετικά στις προκλήσεις που θέτει και να κατορθώσει με επιτυχία να δώσει τη δύσκολη μάχη της ανταγωνιστικότητας.

Δυστυχώς, η χώρα μας αν και από τις αρχές κιόλας της δεκαετίας του '80 μπορούσε έγκαιρα να προβλέψει, τις επερχόμενες αλλαγές, και αξιοποιώντας τις μαζικές εισροές πόρων από την τότε ΕΟΚ να προχωρήσει ομαλά στις αναγκαίες διαρθρωτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις, έχασε τη μεγάλη ευκαιρία. Έτσι, η αγροτική οικονομία της χώρας έμεινε πίσω. Τα αδιέξοδα συσσωρεύτηκαν και έγιναν εκρηκτικά.

Τα Ελληνικά αγροτικά προϊόντα επιβαρυνμένα αφ' ενός από ένα υψηλό κόστος παραγωγής που οφείλεται στην τεχνολογική καθυστέρηση και την έλλειψη

απαραίτητων υποδομών και αφ' ετέρου από χαμηλή ποιότητα που οφείλεται στην απουσία εκσυγχρονισμού της διαδικασίας παραγωγής τους αλλά και με ανεπαρκή στήριξη τους στις ξένες αγορές, έχασαν έδαφος.

Οι Έλληνες αγρότες μη μπορώντας να ζήσουν πια με τις χαμηλές τιμές διάθεσης των προϊόντων τους εγκαταλείπουν την ύπαιθρο. Ο αγροτικός πληθυσμός της πατρίδας μας γερνάει και μειώνεται.

Και όμως, η αγροτική οικονομία στην Ελλάδα έχει μέλλον. Αρκεί τα επόμενα χρόνια να υπάρξει μια αγροτική πολιτική ολοκληρωμένη και αποτελεσματική, που να στέκεται δίπλα στον αγρότη.

Η Αχαΐα, όλα αυτά τα χρόνια δεν ξέφυγε από τη συνολική μοίρα του αγροτικού τομέα της χώρας μας. Η αγροτική παραγωγή στο Νομό μας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα. Τα προϊόντα μας μένουν απούλητα και όταν διατίθενται αυτό γίνεται σε χαμηλές τιμές, που οι αγρότες μας περιμένουν καιρό να εισπράξουν.

Παρ' όλα αυτά όμως, στο πλαίσιο του νέου αναπτυξιακού προσανατολισμού της περιοχής, ο αγροτικός τομέας πρέπει και μπορεί να καταλάβει τη δική του ξεχωριστή θέση.

Γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, μπορούν με την προώθηση της πραγματοποίησης των αναγκαίων έργων και με συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις, να αναζωογονηθούν και να αποτελέσουν κλάδους δυναμικής ανάπτυξης, προσφέροντας το δικό τους μερίδιο στην πρόοδο και την ευημερία του Νομού και αξιοποιώντας το νέο αναπτυξιακό περιβάλλον του Νομού.

Παράγοντας προϊόντα υψηλής ποιότητας που να ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές της σύγχρονης ζήτησης, μπορούν να συντελέσουν στη βελτίωση του εισοδήματος, στην αύξηση της απασχόλησης και στην βελτίωση του βασικού επιπέδου της περιοχής μας.

Εκείνο που χρειάζεται ο αγροτικός τομέας της Αχαΐας για να προχωρήσει μπροστά είναι έργα και αποφάσεις. Πνεύμα καινοτομίας και πραγματικού εκσυγχρονισμού, ώστε να ενσωματωθούν στις παραγωγικές δραστηριότητές του οι σύγχρονες μέθοδοι παραγωγής και οργάνωσης.

Οι προτάσεις που ακολουθούν για την αναβάθμιση της υποδομής, τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τριών κλάδων του αγροτικού τομέα της Αχαΐας, που μπορούν να αποτελέσουν την βάση για ένα καλύτερο αύριο για τους αγρότες του Νομού μας.

Όμως, η υλοποίησή της είναι αναγκαία για την αγροτική οικονομία της Αχαΐας, που μπορεί να ελπίζει πως θα αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και τις δυνατότητές της και θα κατορθώσει να συμβάλει στο μέτρο των περιθωρίων που διαθέτει στη τοπική ανάπτυξη.

Η Γεωργία

Οι κύριες γεωργικές καλλιέργειες της Αχαΐας, είναι τα αμπέλια, οι ελιές, τα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά. Τα προϊόντα αυτών των καλλιεργειών υφίστανται τις συνέπειες των καθυστερήσεων που σημειώθηκαν στην προώθηση του αναγκαίου εκσυγχρονισμού της γεωργικής παραγωγής, αντιμετωπίζοντας μεγάλες δυσκολίες στη διάθεσή τους, παρ' ότι μάλιστα διατίθενται σε χαμηλές τιμές.

Αυτό αποδεικνύει πως η πραγματική ανταγωνιστικότητα των γεωργικών προϊόντων στις σύγχρονες αγορές, δεν είναι ζήτημα τιμής διάθεσης τους, αλλά ποιότητας και ανταπόκριση στις απαιτήσεις της ζήτησης.

Για να μπορέσει, η γεωργική παραγωγή της Αχαΐας να καλύψει με επιτυχία τις νέες ποιοτικές απαιτήσεις της σύγχρονης ζήτησης χρειάζεται η προσαρμογή στα νέα δεδομένα. Χρειάζεται έργα υποδομής που να στηρίζουν τους καλλιεργητές στην προσπάθειά τους και εκσυγχρονισμό των μεθόδων παραγωγής, που να συμβάλλουν στη μείωση του κόστους και στην

αναβάθμιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων. Συγκεκριμένα προς την κατεύθυνση αυτή συμβάλουν οι προτάσεις που ακολουθούν:

Η διασφάλιση των προϋποθέσεων επάρκειας ύδατος

Η επάρκεια ύδατος είναι ζωτικά απαραίτητη για την άρδευση των καλλιεργειών . Οι υδάτινοι πόροι της Αχαΐας είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητικοί, αφού υπάρχουν στο Νομό σημαντικοί χείμαρροι και ποτάμια, καθώς επίσης και πηγές με πλούσια υδροφορία, λόγω του υψηλού ποσοστού βροχοπτώσεων στην περιοχή και χιονοπτώσεων στους ορεινούς της όγκους.

Όμως στο Νομό παρατηρούνται φαινόμενα εξάντλησης των υπόγειων υδάτων στις αστικές περιοχές, όπως και σε ορισμένες περιοχές, που κυρίως οφείλεται σε λανθασμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος προβάλλει η ανάγκη σύστασης ενός συντονιστικού οργάνου Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων Νομού Αχαΐας, με τη συμμετοχή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των Δήμων της περιοχής, το οποίο θα συμβάλει αποφασιστικά στην σωστή διαχείριση του υδάτινου πλούτου της περιοχής.

Σε δεύτερο στάδιο, είναι αναγκαίο ταχύτατα να πραγματοποιηθούν έργα μονιμότερης αντιμετώπισης του προβλήματος. Τέτοια έργα είναι η κατασκευή των έργων του Βουραϊκού, Ισώματος, Δάφνης, Καλαβρύτων, Σεληνούντα, Αχαϊκού, Κραθίου - Αμπέλου, επίσης η κατασκευή λιμνοδεξαμενών και φραγμάτων στις ορεινές περιοχές του Νομού, κλπ.

Χρήσιμο είναι να αξιοποιηθούν και οι σχετικές μελέτες του Πανεπιστημίου Πατρών, που προτείνουν την κατασκευή φραγμάτων και έργων αξιοποίησης των επιφανειακών υδάτων, ώστε το ζήτημα της επάρκειας ύδατος να αντιμετωπισθεί σε προληπτική βάση και με αποτελεσματικές παρεμβάσεις.

Ταυτόχρονα, πρέπει να αξιοποιηθούν οι νέες δυνατότητες που θα προκύψουν από όλες αυτές τις δράσεις, που τόσο αναγκαία είναι για τη γεωργική

παραγωγή της Αχαΐας. Για την επιτυχή επίλυση της ύδρευσης στην Αχαΐα προτείνεται η άμεση εκπόνηση ενός επιστημονικού σχεδίου ολοκληρωμένης διαχείρισης υδατικών πόρων.

Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών

Η αναδιάρθρωση μπορεί να επιτευχθεί με την πλήρη και ταχύρυθμη αξιοποίηση των σχετικών δυνατοτήτων που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση και την αποτελεσματική εκμετάλλευση ειδικών προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης ποικιλιών δενδροκομικών και άλλων φυτών.

Στο πλαίσιο αυτό στην Αχαΐα πρέπει να βελτιωθούν:

- Οι καλλιέργειες κηπευτικών και ανθοκομικών ειδών, κυρίως ποικιλιών με υψηλή ζήτηση στην αγορά. Οι εδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες του Νομού προσφέρουν σημαντικό πλεονέκτημα για του τύπου τις καλλιέργειες.
- Οι μονάδες θερμοκηπίου, που για να αναπτυχθούν χρειάζεται μικρή έκταση, είναι στοιχείο που ταιριάζει με το μικρό μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων κυρίως των ορεινών περιοχών του Νομού μας.
- Η παραγωγή προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας, χωρίς τη χρήση χημικών ουσιών, των οποίων η ζήτηση συνεχώς αυξάνεται στις αγορές, απέναντι στα μεταλλαγμένα προϊόντα.
- Η παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας που να μπορούν να συμβάλουν στην κάλυψη των εγχώριων και ταυτόχρονα να προσφέρονται για εξαγωγές.

Ο εκσυγχρονισμός και η σωστή διαχείριση των μεθόδων παραγωγής

Άμεσα πρέπει να βελτιωθούν οι μέθοδοι παραγωγής για να μειωθεί το κόστος και να βελτιωθεί η ποιότητα των αγροτικών προϊόντων. Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει:

- Να παροτρυνθούν οι παραγωγοί της Αχαΐας στη μείωση και σωστή χρήση των μέσων παραγωγής (λιπάσματα, φάρμακα, μέγεθος μηχανημάτων, ποσότητα και είδος σπόρου, κλπ) ώστε να αποφεύγονται οι σπατάλες.
- Να επιδιωχθεί η βελτίωση της ποιότητας των γεωργικών εδαφών από τη συστηματική χαρτογράφηση των εδαφών και της παραγωγής οργανικών λιπασμάτων με την χρήση νέων τεχνολογιών.
- Να δοθεί έμφαση στην πλήρη αξιοποίηση των υποπροϊόντων της αγροτικής παραγωγής.
- Να ενισχυθεί η χρήση εφαρμογών των σύγχρονων τεχνολογιών στην γεωργική παραγωγή, όπως η χρήση εφαρμογής της πληροφορικής.
- Να υλοποιηθεί πρόγραμμα διαρκούς ενημέρωσης των παραγωγών για τις εξελίξεις στην αγορά του κλάδου τους, τις δυνατότητες αξιοποίησης διαφόρων προγραμμάτων, την πρόληψη και καταπολέμηση ασθενειών, κλπ.

Η ανάδειξη των τοπικών προϊόντων με την κατοχύρωση της ονομασίας προέλευσης

Η ονομασία προέλευσης είναι το κλειδί να καταστούν τα τοπικά προϊόντα επώνυμα στην εγχώρια και διεθνή αγορά και να μεγιστοποιηθεί η ελκυστικότητα και διευσδυτικότητά τους. Αυτό προϋποθέτει στενή συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων της περιοχής και άμεσες πρωτοβουλίες, ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος.

Παραδοσιακός τοπικός οίνος

Ενα σπουδαίο κρασί, light spirit με αλκοόλ
συνολικά άρκεσε να κερδίσει άριστα γράση.
Ενα κρασί που δημιουργήθηκε το 1911 από
την AXATA - CLAUS στα Ξηρικά από τον
Επισκοπικό Αρχιεπίσκοπο, ο οποίος συνόριζε
επισκοπικό Πόδινο Αγίος του Χριστού
αυτή την εποχή, γράφηκε στην ιστορία του
1911 και το κρασί, είναι από τα αγαπώτα
και καλύτερα Επισκοπικά κρασιά Οίνου.

AXATA & CLAUS

And to 1911 Oenology

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

www.axata-claus.gr

Fontoria Kostas

Γ.Π. ΧΑΧΛΗΣ Ο.Ε.
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΗΛ: 0661 640.731
ΠΡΑΤΗΡΙΟ: ΑΕ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 93, ΠΑΤΡΑ
ΤΗΛ: FAX: 0661 277.977
www.fontoria.gr

Με την κατοχύρωση της επωνυμίας τους και τη διασφάλιση της τήρησης αυστηρών ποιοτικών προδιαγραφών παραγωγής, αλλά και σύγχρονων μεθόδων διακίνησης και εμπορίας, τα τοπικά προϊόντα μπορούν να διεκδικήσουν δυναμικά και με μεγάλες αξιώσεις το δικό τους μερίδιο στην Ελλάδα και εξωτερικό.

Αναδασμός

Η επέκταση του αναδασμού στα αγροκτήματα της Αχαΐας, στις περιοχές Αρονίας, Σκεπαστού, Καλαβρύτων, Σκιαδά, Λουσών, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στη δημιουργία στις περιοχές αυτές σύγχρονων και βιώσιμων αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Έτσι θα δοθεί η δυνατότητα στους αγρότες των περιοχών να ασχοληθούν με τις παραγωγικές δραστηριότητές τους χωρίς εμπόδια, και να συμμετέχουν στην γεωργική ανάπτυξη της Αχαΐας.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία στην Αχαΐα έχει πολλά περιθώρια βελτίωσης και ανάπτυξης καθώς σήμερα κινείται σε επίπεδα κατώτερα των δυνατοτήτων της.

Αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και έχει ανάγκη προώθηση μέτρων εκσυγχρονισμού της παραγωγικής της διαδικασίας και των υποδομών της, για να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, καθώς και να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει.

Ο κλάδος της κτηνοτροφίας στην Αχαΐα έχει όλες τις προϋποθέσεις αναβάθμισης της συμβολής του στο νέο αναπτυξιακό σχήμα της περιοχής. Ταχύτατα πρέπει να πραγματοποιηθούν τα έργα υποδομής που είναι αναγκαία και να αναληφθούν οι δράσεις που χρειάζονται ώστε:

- Να προχωρήσει άμεσα η ρύθμιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των βοσκοτόπων του Νομού με διαχωρισμό τους από τα δάση και τις αγροτικές καλλιέργειες και παράλληλα να προωθηθεί η βελτίωσή τους με την κατασκευή των αναγκαίων υποδομών.

- Να αποφασισθεί και να υλοποιηθεί η δημιουργία σύγχρονων σφαγείων του Νομού που να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίζουν όλες τις προϋποθέσεις ποιότητας και υγιεινής.
- Να δοθεί έμφαση στην μεγαλύτερη ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, τόσο της εντατικής ανάπτυξης στις αρδευόμενες και παραγωγικές περιοχές του Νομού, όσο και της ανάπτυξης στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές.
- Να προωθηθεί ο εκσυγχρονισμός των κτηνοτροφικών μονάδων με την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας στα μέσα παραγωγής (λ.χ. ηλεκτρονική διατροφή, χρήση των υπολογιστών στη διαχείριση των εκμεταλλεύσεων, κλπ) από τη δυνατότητα αξιοποίησης που παρέχουν τα Ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Να υποστηριχθεί η μετεγκατάσταση των κτηνοτροφικών μονάδων αστικών περιοχών των πόλεων Πατρών - Αιγίου - Κάτω Αχαΐας - Ακράτας, σε νέες σύγχρονες εγκαταστάσεις που θα λειτουργούν μακριά από τα αστικά κέντρα.
- Να διευκολυνθεί η χρήση των εφαρμογών τεχνολογίας στα μέσα παραγωγής και τη μεταποίηση γάλακτος και να εισαχθεί η νέα τεχνολογία για την παραγωγή παραδοσιακών γαλακτοκομικών προϊόντων και την προώθηση της τυποποίησης και συσκευασίας τους. Επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού των τυροκομείων του Νόμου.
- Να συνδεθεί η τοπική κτηνοτροφική παραγωγή με τη βιομηχανία ειδών διατροφής, καθώς έτσι θα επιτευχθεί η ζήτηση τυποποιημένων προϊόντων κρέατος, γάλακτος κλπ η οποία αναμένεται να προκύψει λόγω της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

- Να επιδιωχθεί η δημιουργία μονάδας συγκέντρωσης και επεξεργασίας δερμάτων και μεταποίησης μαλλιών, ώστε να μην χάνεται μια πρώτη ύλη - υποπροϊόν της τοπικής κτηνοτροφικής παραγωγής.
- Να αξιοποιηθεί η δυνατότητα δημιουργίας οικολογικού πάρκου στο Παναχαϊκό με πρόβλεψη της σύνδεσής του με την κτηνοτροφική δραστηριότητα και τη ανάπτυξης των γειτονικών περιοχών με ειδικές παρεμβάσεις.

Η πραγματοποίηση των έργων και η υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων θα δώσουν τη δυνατότητα στην κτηνοτροφία της Αχαΐας να αναδειχθεί σε δυναμική ανάπτυξης της οικονομίας του Νομού στον 21ο αιώνα.

Η Αλιεία

Η αλιεία έχει όλες τις προϋποθέσεις να αναπτυχθεί και να αποτελέσει κλάδο στο αναπτυξιακό πλαίσιο του Νομού, καθώς σε αυτό συγκλίνουν τόσο η παράδοση της Αχαΐας, όσο και τα πλεονεκτήματα που διαθέτει η περιοχή για την ανάπτυξή της.

Το ίδιο ισχύει και για τον υποκλάδο των ιχθυοκαλλιεργειών, που αν και η μορφολογία του Νομού και η έλλειψη κόλπων ενεργούν αρνητικά για την ανάπτυξή του, έχει όμως πολλά περιθώρια να βελτιωθεί ως παραγωγική δραστηριότητα στην Αχαΐα.

Για να μπορέσει όμως η αλιεία να πραγματοποιήσει το ρόλο της στην οικονομία του Νόμου, για να πετύχει και να γίνει ανταγωνιστικός, και να συμβάλει στην απασχόληση νέων, χρειάζονται παρεμβάσεις τόσο σε επίπεδο βελτίωσης των υποδομών, όσο και στη λήψη μέτρων εκσυγχρονισμού των μεθόδων παραγωγής και ενίσχυσης των αλιέων.

Για να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της αλιείας στην Αχαΐα είναι απαραίτητο να υλοποιηθούν επείγοντως:

- Η εξασφάλιση νέων αλιευτικών πεδίων στην περιοχή του Ιονίου Πελάγους, που θα δώσει στους αλιείς του Νόμου τη δυνατότητα να αλιεύσουν μακριά από αλιευτικά πεδία του Πατραϊκού και του Κορινθιακού.
- Η θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων για την διάκριση μεταξύ επαγγελματικής και ερασιτεχνικής αλιείας, που θα θέσει τέλος στο καθεστώς της άναρχης ερασιτεχνικής αλιείας η οποία τα τελευταία χρόνια έχει προσλάβει μεγάλες διαστάσεις, και λειτουργεί ως παράγοντας αθέμιτου ανταγωνισμού των επαγγελματικών αλιέων του Νόμου.
- Η βελτίωση των εγκαταστάσεων των αλιευτικών καταφυγίων και η αναβάθμιση των αλιευτικών λιμανιών σε Πάτρα, Αίγιο, Αλυκές, Διακοφτό κλπ, προκειμένου να παρέχουν σύγχρονες εξυπηρετήσεις στους αλιείς του Νόμου και να κατασκευασθούν 2 - 3 σύγχρονα αλιευτικά καταφύγια στις ακτές του Κορινθιακού Κόλπου.
- Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός στις υποδομές και τη λειτουργία της ιχθυόσκαλας Πατρών που αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξή της σε ένα σύγχρονο κέντρο εμπορίας αλιευμάτων.

- Η ενθάρρυνση της βελτίωσης διακίνησης και συντήρησης αλιευμάτων, καθώς και η ενθάρρυνση της εγκατάστασης στο Νομό μεταποιητικών μονάδων προϊόντων αλιείας, που αξιοποιήσουν την αλιευτική παραγωγή της περιοχής.
- Η ενθάρρυνση της εισαγωγής στις ιχθυοκαλλιέργειες του Νομού της εκτροφής νέων ειδών ψαριών το φακρί, το μυτάκι, το λυθρίνι που παρουσιάζουν υψηλή ζήτηση τόσο στην εγχώρια, όσο και στην διεθνή αγορά.

Η πραγματοποίηση των αναγκαίων έργων εκσυγχρονισμού της υποδομής και η υλοποίηση ενίσχυσης της αλιείας θα δώσουν στον κλάδο την ώθηση που χρειάζεται ώστε να διαδραματίσει το δικό του σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Αχαΐας.

Δασικός πλούτος και ορεινές περιοχές

Η προστασία και η αξιοποίηση του δασικού πλούτου της Αχαΐας αποτελούν τμήμα του αγροτικού τομέα. Για τα δάση στην Αχαΐα είναι ανεκτίμητο φυσικό κεφάλαιο και χρειάζεται τη φροντίδα όλων μας.

Η αξιοποίηση του δασικού πλούτου του Νομού μας απαιτεί μια συστηματική μελέτη της πανίδας και της χλωρίδας με στόχο να προωθηθεί η προστασία των δασών και η ανάδειξη των φυσικών τοπίων ιδιαίτερους κάλλους.

Άμεσα είναι αναγκαία να προωθηθούν:

- Η επιτάχυνση της οριοθέτησης και χαρτογράφησης των δασών της Αχαΐας στο Εθνικό Κτηματολόγιο.
- Η κατασκευή αντιπυρικών δρόμων με βάση ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό, και η βελτίωση αυτών που ήδη υφίστανται.
- Η δημιουργία συστήματος μόνιμων πυροφυλακίων για την επισήμανση ενδεχόμενων πυρκαγιών, καθώς και δεξαμενών για την έγκαιρη τροφοδοσία των πυροσβεστικών οχημάτων.
- Η εγκατάσταση δασικών πυροσβεστικών σταθμών συνεχούς λειτουργίας μέσα στα πυκνά δάση, ώστε να διασφαλιστεί η άμεση πυροσβεστική παρέμβαση όποτε αυτό χρειάζεται.
- Η οργανωμένη κατασκευή ορεινών αντιδιαβρωτικών έργων.
- Η δημιουργία χώρων αναψυχής με την κατάλληλη υποδομή για την υποδοχή και φιλοξενία όσων αγαπούν το δάσος.

Οι παρεμβάσεις αυτές, που θα θέσει σε νέα βάση τη διαχείριση του δασικού πλούτου της πατρίδας μας, θα συμβάλουν στην προστασία των δασών της

Αχαΐας και ταυτόχρονα θα διαμορφώσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την καλύτερη μελλοντική αξιοποίησή τους.

Τέλος, ως οργανικό τμήμα της προσπάθειας ανάπτυξης του αγροτικού τομέα, είναι σκόπιμο να διατυπωθούν ορισμένες προτάσεις για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών της Αχαΐας, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής αναζωογόνησης του πρωτογενούς τομέα του Νομού, σε μια νέα περίοδο αναπτυξιακής εξέλιξης.

Η Αχαΐα είναι ένας από τους πιο ορεινούς Νομούς της χώρας, καθώς το 60% της έκτασής της είναι ορεινό. Στο Νομό δεσπόζουν οι ορεινοί όγκοι του Παναχαϊκού στο Βόρειο και κεντρικό τμήμα, του Ερύμανθου Νότια του Παναχαϊκού και του Αροανίου στο Ανατολικό τμήμα.

Η ορεινή φύση του Νομού επιτάσσει την προώθηση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης των ορεινών όγκων του, που θα στοχεύει στην ανάδειξη και προστασία του περιβάλλοντος και στην εναλλακτική απασχόληση των κατοίκων τους μέσα από επιχειρηματικές δραστηριότητες ενσωματωμένες στην τοπική οικονομία.

Ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί στην ανάδειξη και ανάπτυξη των παραδοσιακών οικισμών και των μνημείων όλων των ορεινών περιοχών και ιδιαίτερα της περιοχής της Τριταίας η οποία και θα είναι η πύλη της Αχαΐας από τον νέο δρόμο Τρίπολης - Ολυμπίας.

Τέτοιες μορφές οικονομικής δράσης είναι ο τουρισμός, οι γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες κλπ που θα πρέπει να αναπτύσσονται λαμβάνοντας υπ' όψιν τις δυνατότητες της περιοχής.

Ο ορεινός όγκος της Αχαΐας μπορεί ακόμη να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικές εκδρομές, για την ανάπτυξη φυσιολατρικού, εκπαιδευτικού και περιπατητικού τουρισμού, για την ανάπτυξη παραδοσιακών δεξιοτήτων με επαρκή ζήτηση.

Με την ανάπτυξη καθώς και με τη δημιουργία της αναγκαίας τεχνικής - κοινωνικής υποδομής που παρουσιάζει σοβαρά κενά (υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, μέσα μεταφοράς, επικοινωνίες, δίκτυα ύδρευσης, οργάνωση και διαχείριση λυμάτων και απορριμμάτων κ.α.), ο ορεινός όγκος της Αχαΐας θα αλλάξει όψη.

Και έτσι θα καταστεί δυνατή όχι μόνο η συγκράτηση του υπάρχοντος πληθυσμού στις μειονεκτικές και εσωτερικές ορεινές ζώνες του Νομού, αλλά και η διαμόρφωση κατάλληλων προϋποθέσεων για τη συνολική αναζωογόνησή τους.

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Ο αγροτικός τομέας της Αχαΐας, τόσο σε ότι αφορά το γεωργικό, κτηνοτροφικό και αλιευτικό παραγωγικό κλάδο του, όσο και σε ότι αφορά το δασικό πλούτο και την αναβάθμιση του ορεινού χώρου της περιοχής, με την ταχεία κατασκευή των αναγκαίων έργων υποδομής και την άμεση ανάληψη δράσεων και παρεμβάσεων εκσυγχρονισμού και αναζωογόνησής του, μπορεί να αποτελέσει ένα από τα δυναμικά ερείσματα του νέου αναπτυξιακού σχήματος του Νομού.

Η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα ώστε να κατορθώσει την παραγωγή υψηλών ποιοτικών προδιαγραφών και βελτιωμένης διεθνούς ανταγωνιστικότητας προϊόντων, και να επιτύχει την ανάδειξη του δασικού πλούτου και την αναβάθμιση του ορεινού χώρου της περιοχής, πέραν από οικονομική προτεραιότητα είναι και ηθική υποχρέωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Μεταποίησης και του Εμπορίου στην Αχαΐα

Εισαγωγή

Στο σύγχρονο αναπτυξιακό σχήμα είναι επιτακτική ανάγκη, παραδοσιακοί και νέοι τομείς παραγωγικής δραστηριότητας να συλλειτουργούν σε ένα ενιαίο σύστημα, με προσδιορισμένους όρους διάκρισης και αλληλεπίδρασης, και με διαμορφωμένους συσχετισμούς συμμετοχής στο παραγωγικό πλαίσιο, ανάλογα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τις ιδιαίτερες συνθήκες, και την παράδοση κάθε περιοχής ή χώρας. Κι αυτό γιατί κυρίαρχο χαρακτηριστικό του σύγχρονου αναπτυξιακού μοντέλου, είναι η ανοιχτή και ευέλικτη δομή του ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται δυναμικά στις τάσεις της αγοράς και στις προτεραιότητες της κάθε φορά διαμορφούμενης οικονομικής συγκυρίας, που άλλωστε διέκριναν σε μεγάλο βαθμό το προγενέστερο βιομηχανικό παραγωγικό πλαίσιο.

Η Αχαΐα υπήρξε μια από τις περιοχές που υπέστησαν τις συνέπειες της ανελαστικότητας και της ακαμψίας του βιομηχανικού μοντέλου ανάπτυξης, κατά τη φάση της μετάβασής του στο νέο μεταβιομηχανικό παραγωγικό μοντέλο.

Η σαρωτική αποβιομηχάνιση, η μαζική ανεργία και η συνολικότερη οικονομική καθίζηση που ταλαιπωρούσαν την περιοχή περί τα μέσα της δεκαετίας του '80, υπήρξαν προπάντων συμπτώματα της αδυναμίας προσαρμογής της παραδοσιακής παραγωγικής δομής της στις καινούργιες εξελίξεις.

Οι εξελίξεις στην περίπτωση της Αχαΐας είχαν οξύτερες παρενέργειες από ότι σε άλλες περιπτώσεις περιοχών υψηλού βαθμού εξάρτησης από το βιομηχανικό τομέα παραγωγής, καθώς επιδεινώθηκαν από ενδογενείς παράγοντες.

Σήμερα η Αχαΐα, αν και υφίσταται ακόμη τις παρενέργειες της οικονομικής καθίζησης της δεκαετίας του '80, βρίσκεται σε μια φάση αναπροσανατολισμού του αναπτυξιακού της προορισμού, προς την κατεύθυνση της δημιουργικής ανταπόκρισής της στη νέα οικονομική πραγματικότητα του 21ου αιώνα.

Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων που παρέχει η αναβαθμισμένη οικονομική θέση της περιοχής και οι νέες ευκαιρίες ανάπτυξης που διανοίγει η παραγωγική εφαρμογή των επιτευγμάτων της επανάστασης των νέων τεχνολογιών, οι οποίες αποτελούν τις δυο καινούργιες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Αχαΐας, πρέπει να συμπληρωθούν με την απόδοση ιδιαίτερης έμφασης στην ανάπτυξη της μεταποίησης και του εμπορίου.

Η μεταποίηση και το εμπόριο ως τομείς παραγωγικών δραστηριοτήτων, έχουν μακρά παράδοση επιτυχούς ανάπτυξης στην Αχαΐα και επί δεκαετίας αποτέλεσαν τους κύριους συντελεστές της οικονομικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής.

Οι δύο αυτοί τομείς, στο νέο διαμορφούμενο αναπτυξιακό σχήμα του Νομού, πρέπει να αποτελέσουν σημαντικούς μοχλούς προώθησης της συνολικής αναπτυξιακής προσπάθειας.

Πρέπει πρώτα να προηγηθεί με ομαλούς ρυθμούς η δοκιμή ανασυγκρότηση και η θεσμική ανανέωσή τους, ώστε να επιτευχθεί η μετεξέλιξή τους σύμφωνα με τις νέες συνθήκες και τις σύνθετες απαιτήσεις της νέας μεταβιομηχανικής οικονομικής διάρθρωσης και του σύγχρονου σκληρά ανταγωνιστικού παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος.

Με τις προϋποθέσεις αυτές, μεταποίηση και εμπόριο, μπορούν να αναδειχθούν σε καθοριστικούς παράγοντες αναπτυξιακής προώθησης της Αχαϊκής οικονομίας.

Να συμβάλλουν αποφασιστικά στο να διεκδικήσει η περιοχή μας έναν νέο πρωταγωνιστικό ρόλο στην οικονομία της Ελλάδας και της Ενωμένης

Ευρώπης του 21ου αιώνα και να συντελέσουν στο βαθμό που τους ανήκει, στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της Αχαΐας και στην αύξηση της κοινωνικής ευημερίας της περιοχής στο σύνολό της.

Ο Τομέας της Μεταποίησης. Βιομηχανία και Βιοτεχνία

Βιομηχανία και Βιοτεχνία αποτελούν δύο διαφορετικά σχήματα οργάνωσης και λειτουργίας και δύο διαρθρωτικά μεγέθη ανάπτυξης της μεταποιητικής παραγωγικής δραστηριότητας.

Μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αντιπροσωπεύοντας διαφορετικές τάξεις μεγεθών και παραγωγικών δυνατοτήτων, έχουν κοινά χαρακτηριστικά με πολλά προβλήματα αλλά διαφορετικές ανάγκες και προτεραιότητες.

Στην Αχαΐα, η παρουσία τόσο των μεγάλων όσο και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα, εξακολουθεί να είναι σημαντική στο πλαίσιο του παραγωγικού ιστού της περιοχής.

Απασχολούν αξιόλογο μέρος του εργατικού δυναμικού, συμμετέχουν με υψηλό ποσοστό συμβολής στη διαμόρφωση του τοπικού Α.Ε.Π. και αποτελούν πολύτιμο παράγοντα εισοδηματικών ευκαιριών για μεγάλο αριθμό κατοίκων.

Όμως αναγκασμένες να λειτουργούν μέσα στο σύγχρονο ανταγωνιστικό πλαίσιο, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις της Αχαΐας, μεγάλες και μικρομεσαίες, πρέπει προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις σύνθετες απαιτήσεις του, να εκσυγχρονισθούν δραστικά. Να προσαρμοσθούν στα νέα δεδομένα και να αποκτήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Να καταφέρουν όχι μόνο να κατακτήσουν τις αγορές της ευρύτερης περιοχής, αλλά και να διεισδύσουν, διεκδικώντας με αξιώσεις το δικό τους μερίδιο, στις διεθνείς αγορές.

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, το πρώτο που χρειάζονται οι βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις της Αχαΐας είναι να αποκτήσει επιτέλους η

περιοχή τις σύγχρονες εξειδικευμένες υποδομές που είναι απαραίτητες για την υποστήριξη των παραγωγικών προσπαθειών τους.

Αυτές, σε συνδυασμό και με τα μεγάλα έργα δημόσιας υποδομής θα επιτρέψουν στις μεγάλες και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να μεγιστοποιήσουν την αποδοτικότητά τους και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Τέτοια έργα ειδικής υποδομής είναι:

- Η αναβάθμιση της Βιομηχανικής Περιοχής Πατρών με τη βελτίωση της συγκοινωνιακής σύνδεσής της και την επίλυση του προβλήματος επάρκειας νερού που αντιμετωπίζει, καθώς και τον πλήρη εκσυγχρονισμό των επί μέρους υποδομών της. Ταυτόχρονα να λειτουργήσει η διοίκηση της Β.Ι.Π.Ε. με ιδιωτικά και οικονομικά κριτήρια, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερη.
- Η ίδρυση Βιομηχανικής Περιοχής στο Αίγιο, με σύγχρονες εγκαταστάσεις, που θα αποτελέσει πόλο έλξης για την ανάδειξη της περιοχής σε σημαντικό σημείο βιομηχανικής ανάπτυξης.
- Η ίδρυση Βιομηχανικού Πάρκου στην Πάτρα και το Αίγιο.
- Η σύνδεση της περιοχής με το δίκτυο φυσικού αερίου, που θα διασφαλίσει την τροφοδοσία της με χαμηλού κόστους και μικρής περιβαλλοντικής ρύπανσης, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τυπικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και της οικονομίας της Αχαΐας συνολικά.
- Η ενθάρρυνση της χρήσης ήπιων μορφών ενέργειας από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις του Νομού, που επίσης θα συμβάλλει στη μείωση του ενεργειακού κόστους των προϊόντων και στην προστασία του περιβάλλοντος.

- Η αναβάθμιση του Ινστιτούτου Βιομηχανικών Συστημάτων, το οποίο αναπτύσσοντας ισχυρές επαφές και συνεργασίες με τους φορείς της βιομηχανίας μπορεί να δώσει την ώθηση που χρειάζεται για τον εκσυγχρονισμό τους και την εφαρμογή νέων μεθόδων.
- Η δημιουργία Γραφείου Στήριξης Πληροφόρησης και Προσανατολισμού των Επενδυτών, στην Πάτρα, το οποίο να διευκολύνει τους νέους επενδυτές στην προετοιμασία ανάληψης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, απαλλάσσοντας τους από εσφαλμένη πληροφόρηση ή γραφειοκρατικά κολλήματα στην φάση της υλοποίησης των επιχειρηματικών τους προσπαθειών.
- Η σύσταση Κέντρου Εφαρμοσμένης Έρευνας, με σκοπό την ανάπτυξη της τυποποίησης και του σχεδιασμού της συσκευασίας, που θα ωφελήσει τις μεταποιητικές επιχειρήσεις του Νομού στη βελτίωση της εμφάνισης των προϊόντων τους στον καταναλωτή.

Με αυτά τα έργα και τις δράσεις δημιουργία και αναβάθμισης της ειδικής υποδομής, οι μεταποιητικές επιχειρήσεις της Αχαΐας θα αποκτήσουν μια σύγχρονη βάση στήριξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, που θα τους επιτρέψει να εκσυγχρονίσουν τη λειτουργία τους και να διεκδικήσουν με αξιώσεις μια σημαντική θέση στην ελληνική αλλά και τις διεθνείς αγορές.

Παράλληλα, με τη δημιουργία των ειδικών υποδομών, προκειμένου οι μεταποιητικές επιχειρήσεις του Νομού να κατορθώσουν να λειτουργήσουν με επιτυχία στο νέο ανταγωνιστικό διεθνές πλαίσιο, συνίσταται στην ενθάρρυνση και προώθηση, μέσω συγκεκριμένων θεσμικών και άλλων παρεμβάσεων, της ανασυγκρότησης και της προσαρμογής τους στα νέα δεδομένα.

Μια τέτοια προσπάθεια είναι ζωτικά αναγκαία προκειμένου οι μεγάλες, προπάντων όμως οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Αχαΐας, να πάνε να βρίσκονται στο έλεος των ποικίλων συγκυριακών διακυμάνσεων, να

ενισχυθούν στις ανταγωνιστικές τους φιλοδοξίες και τέλος να αποτελέσουν ισχυρό πόλο του νέου αναπτυξιακού σχήματος της περιοχής.

Γιατί ένας σύγχρονος, αποτελεσματικός και διεθνώς ανταγωνιστικός τομέας δευτερογενούς παραγωγής, θα είναι για την Αχαΐα πολύτιμος παράγοντας επιτυχούς ανταπόκρισης στις απαιτητικές προκλήσεις του 21ου αιώνα. Μάλιστα, η ύπαρξη ευέλικτων, αποδοτικών και ανταγωνιστικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θα αποτελέσει κρίσιμο συντελεστή ευρύτερης διάχυσης της ανάπτυξης και της επακόλουθης κοινωνικής ευημερίας, καθώς οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις λόγω της φύσης τους προσφέρονται για την ανάπτυξη της νέας επιχειρηματικότητας, αλλά και την αύξηση της απασχόλησης.

Στην κατεύθυνση αυτή, λοιπόν, θα πρέπει άμεσα να προωθηθούν:

Η θέσπιση ειδικών κινήτρων εγκατάστασης μεταποιητικών μονάδων στην Αχαΐα, με έντονο μάλιστα ενισχυτικό χαρακτήρα προς άρση των δυσκολιών που προκάλεσε η αποβιομηχάνιση της περιοχής.

Ο επενδυτικός νόμος 2601/1998, έχει αποδειχθεί στην πράξη ανεπαρκής λόγω των χαμηλών ποσοστών επιδότησης, της προϋπόθεσης των τραπεζικών εγγυήσεων για την παροχή επιδοτήσεων που προβλέπει κ.λ.π., με αποτέλεσμα ούτε νέες επιχειρήσεις να έχουν ισχυρό κίνητρο εγκατάστασης στο Νομό, ούτε οι υφιστάμενες να ωφελούνται.

- Η ενθάρρυνση του τεχνολογικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων, με την ενσωμάτωση στη λειτουργία τους των νέων τεχνολογικών επιτευγμάτων και των νέων μεθόδων διοίκησης. Με τον τρόπο αυτό θα αναβαθμίσουν την ποιότητα των προϊόντων τους και την ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές.
- Η ενίσχυση της επένδυσης των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε ανθρώπινο δυναμικό, με την εφαρμογή σύγχρονων και μόνιμων προγραμμάτων

κατάρτιση, επιμόρφωσης και εξειδίκευσής του. Μόνο έτσι οι μεταποιητικές επιχειρήσεις θα κατορθώσουν να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους από τη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογικών και διοικητικών μεθόδων.

- Η οργανωμένη υποστήριξη του εξαγωγικού προσανατολισμού των τοπικών μεταποιητικών επιχειρήσεων με την ενθάρρυνσή τους να απευθύνονται στις διεθνείς αγορές σωστά πληροφορημένες για τις τάσεις της ζήτησης, με σωστή στρατηγική προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις του κοινού στο οποίο απευθύνονται, κ.λ.π. Αυτό θα έχει θετικές επιδράσεις στη διείσδυση των τοπικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές και κέρδη για την τοπική και την εθνική μας οικονομία.

Ειδικότερα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.) είναι απαραίτητο:

- Να θεσπισθεί μία σύμβαση ανάμεσα στην Διοίκηση και στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που θα ενισχύει τα δικαιώματα των Μ.Μ.Ε. και θα τους επιτρέπει να αντισταθούν στις αποφάσεις της Διοίκησης. Το Δημόσιο θα υποχρεούται να απαντά σε συγκεκριμένα αιτήματα των Μ.Μ.Ε. και να αναλάβει να πληρώσει τις ζημιές που θα προκύψουν για τις επιχειρήσεις εξ αιτίας του κλπ.
- Να αντιμετωπισθεί η χρηματοδότηση των Μ.Μ.Ε. που είναι η κύρια πηγή της οικονομικής ανάπτυξης. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού είναι αναγκαίο να ευνοηθούν οι επενδύσεις στις Μ.Μ.Ε. με τη μείωση φόρου σε κέρδη που ξανά επενδύονται.
- Να προωθηθούν μέτρα διευκόλυνσης των Μ.Μ.Ε. στο πιστωτικό σύστημα με τη μείωση επιτοκίων των δανείων, τη χορήγηση δανείων για την αγορά ακινήτων, την επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης, κλπ. Να ενταχθούν οι Μ.Μ.Ε. σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

- Να συσταθεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης Κέντρο Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που βρίσκονται σε δυσκολία, με σκοπό τη διαρκή παρακολούθηση λειτουργίας των Μ.Μ.Ε., και την άμεση στήριξη των επιχειρήσεων με τον εντοπισμό των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν και την πρόταση των μεθόδων επίλυσής τους.
- Να προβλεφθούν ρυθμίσεις οικονομικών ελαφρύνσεων για τη μετατροπή, μεταβίβαση και συγχώνευση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν στις Μ.Μ.Ε. να εφαρμόσουν τους κανόνες ποιότητας, που θα αναβαθμίσουν την ανταγωνιστικότητά τους και θα συμβάλουν στη διεύθυνση των προϊόντων τους στις διεθνείς αγορές.
- Να υιοθετήσουν οι Μ.Μ.Ε. σύγχρονους θεσμούς, όπως η εγγύηση πιστώσεων, η ανάληψη απαιτήσεων τρίτων, προεξόφληση απαιτήσεων κλπ, που θα τις βοηθήσουν σημαντικά στη λειτουργία τους και στην αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν από τις συναλλαγές τους.

Με αυτές τις παρεμβάσεις οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Αχαΐας θα μπορέσουν να διαδραματίσουν το ρόλο τους στον τομέα της μεταποίησης, συμβάλλοντας στην τοπική και εθνική ανάπτυξη.

Ο Τομέας του Εμπορίου

Το εμπόριο στην Αχαΐα και ιδιαίτερα στην Πάτρα έχει βαθιές ρίζες. Αποτέλεσε σε διάφορες χρονικές περιόδους την οικονομική δραστηριότητα στην οποία η περιοχή γνώρισε οικονομική άνθηση και αναδείχθηκε σε ένα σπουδαίο εμπορικό κέντρο της Ελλάδας.

Σήμερα ο εμπορικός τομέας στην Αχαΐα διέρχεται μία φάση μετάβασης από τις μετάβασης από τις αρνητικές επιπτώσεις που είχε από την καθίζηση της οικονομίας της περιοχής, στη νέα πραγματικότητα που ανοίγουν η

αναβαθμισμένη οικονομική θέση του Νομού και οι νέες δυνατότητες ανάπτυξης που καθορίζει ο νέος αναπτυξιακός προσανατολισμός του.

Η λειτουργία του εμπορίου παρέχει σ' αυτόν τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας πολλά και σημαντικά περιθώρια να αναδειχθεί σε τομέα αιχμής της Αχαϊκής οικονομίας. Να καταστεί μοχλός ανάπτυξης του Νομού και να συμβάλει στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Όμως στις καινούργιες οικονομικές συνθήκες η ανάπτυξη του εμπορίου στην Αχαΐα δεν μπορεί να προλάβει τις ραγδαίες εξελίξεις, γιατί οι εμπορικές επιχειρήσεις και ιδίως οι μικρομεσαίες βρίσκονται σ' ένα οριακό σημείο.

Οι εμπορικές επιχειρήσεις υφίστανται τις παρενέργειες της οικονομικής κρίσης που επηρέασε την περιοχή, αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της ανυπαρξίας κρατικού ενδιαφέροντος για τον εμπορικό κλάδο, και αγωνιούν για την παρουσία στην περιοχή διεθνών εμπορικών κολοσσών που απειλούν την ύπαρξη τους, ενώ καλούνται να απαντήσουν στην πρόκληση προσαρμογής τους στα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται στην αγορά.

Συνοπτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εμπορικές επιχειρήσεις στην Αχαΐα είναι:

- Η αβεβαιότητα για την επαγγελματική στέγη.
- Η απουσία ενός μόνιμου και σταθερού φορολογικού συστήματος.
- Η ύπαρξη ενός δίκαιου ασφαλιστικού συστήματος.
- Ο αθέμιτος ανταγωνισμός από πολυεθνικές εταιρίες και το παραεμπόριο.
- Οι δυσκολίες στην απόκτηση φθηνού χρήματος για κεφάλαιο κίνησης.

Αυτά είναι τα σημαντικά προβλήματα των εμπορικών επιχειρήσεων της Αχαΐας και χρειάζεται άμεσα μια ολοκληρωμένη αντιμετώπισή τους, ώστε το εμπόριο να ξαναβρεί τη θέση που του αξίζει στον παραγωγικό ιστό της περιοχής.

Ο εμπορικός κόσμος της Αχαΐας μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην συνολική ανάπτυξη του Νομού, αρκεί να έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τη δραστηριότητά του χωρίς δυσκολίες και εμπόδια.

Για την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστική αναβάθμιση του εμπορίου στην Αχαΐα να προωθηθούν:

- Η ενθάρρυνση των εμπορικών επιχειρήσεων να προχωρήσουν στην επίτευξη του απαιτούμενου βαθμού εξειδίκευσης, αναβάθμισης της παρεχόμενης εξυπηρέτησης των πελατών και ποιότητας της λειτουργίας, που θα τους επιτρέψει να αντιμετωπίσουν την παρουσία των πολυκαταστημάτων.
- Η ενίσχυση των εμπορικών επιχειρήσεων να προχωρήσουν στην εφαρμογή των σύγχρονων τεχνολογιών, όπως τα δίκτυα πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, και των νέων μεθόδων οργάνωσης, που θα εκσυγχρονίσουν τη λειτουργία τους.
- Η λήψη μέτρων που θα θέσουν τέλος στην ανισορροπία που έχει δημιουργηθεί ανάμεσα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις μεγάλες εταιρείες διανομής οι οποίες χρησιμοποιούν τακτικές πίεσης που εμποδίζουν την ελεύθερη αγορά.
- Η εφαρμογή σύγχρονων επιχειρηματικών πρακτικών από τις εμπορικές επιχειρήσεις, όπως ομαδοποιημένες προμήθειες, κοινές εμπορικές εκπροσωπήσεις, κλπ, που θα δυναμώσουν την θέση τους στην αγορά. Στην ίδια κατεύθυνση θα ενεργήσει η υιοθέτηση του Franchising (δικαίωμα χρήσης) από τις εμπορικές επιχειρήσεις του Νομού.

- Η υποστήριξη της στενής συνεργασίας των εμπορικών επιχειρήσεων με τους παραγωγούς- κατασκευαστές του Νομού, για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.
- Η αξιοποίηση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι φορείς του Εμπορίου και των Μ.Μ.Ε. (Επιμελητήριο, Ομοσπονδίες, κλπ.) καθώς και των μηχανισμών κοινής δράσης που αυτοί δημιουργούν (Τράπεζες, Συνεταιρισμοί, Κέντρα Στήριξης Μ.Μ.Ε., κλπ).
- Η διευκόλυνση με ειδικά προγράμματα της ανάληψης εμπορικών δραστηριοτήτων από νέους με απαλλαγή των κερδών για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της επιχείρησής τους, καθώς και με την πρόβλεψη ειδικών κινήτρων μεταβίβασης επιχειρήσεων ηλικιωμένων που συνταξιοδοτούνται σε νέους.
- Η εισαγωγή Εμπορικού Μητρώου, θα συμβάλλει στην προστασία των εμπορικών συναλλαγών αλλά και στην υπεύθυνη αντιμετώπιση των προβλημάτων του εμπορίου από το κράτος.
- Η δημιουργία Εκθεσιακού Κέντρου διεθνών προδιαγραφών και ίδρυση φορέα Εμπορικής έκθεσης στην Πάτρα στα πρότυπα της Δ.Ε.Θ. που θα δώσει μια νέα διάσταση και διεθνή ακτινοβολία στο εμπόριο της Αχαΐας, αναδεικνύοντάς της σε εμπορικό κόμβο διεθνών προδιαγραφών και τόπο συνάντησης και εμπορικών συναλλαγών επιχειρήσεων και φορέων από όλο τον κόσμο.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Με την πραγματοποίηση όλων αυτών των δράσεων το εμπόριο στην Αχαΐα θα εισέλθει σε μια νέα τροχιά δυναμικής ανάπτυξης. Η Αχαΐα θα ξαναγίνει κέντρο της σύγχρονης εμπορικής δραστηριότητας και πολλοί νέοι άνθρωποι θα βρουν δρόμους δημιουργικής απασχόλησης, συμβάλλοντας με τις πρωτοβουλίες τους στην συνολική ανάπτυξη του Νομού.

Οι νέες παραγωγικές δραστηριότητες που προκύπτουν ως αναπτυξιακοί άξονες από την μεταποίηση της νέας αναβαθμισμένης οικονομικής θέσης της Αχαΐας, καθώς και από την παραγωγική εφαρμογή των επιτευγμάτων των νέων τεχνολογιών, θα δρομολογήσουν μια νέα εποχή στην οικονομική ανάπτυξη του Νομού. Επίσης η αναζωογόνηση του πρωτογενούς τομέα της Αχαΐας θα προσφέρει πολλά και σημαντικά στην ανάπτυξη του Νομού.

Έτσι η Αχαΐα θα εισέλθει στην νέα εποχή με όρους ανάπτυξης, που να συνδυάζουν την ύπαρξη και οργανική σύνδεση παραδοσιακών και σύγχρονων παραγωγικών επιχειρήσεων, με κοινό στόχο της επίτευξη της συνολικής ανάπτυξης του Νομού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Η Ανάκτηση της πολιτισμικής ταυτότητας και αναβάθμιση του περιβάλλοντος στη βελτίωση της ποιότητας ζωής

Εισαγωγή

Η Αχαΐα έχει μία πλούσια πολιτισμική παράδοση με έντονο το στοιχείο της ιστορικής ιδιαιτερότητας, που οφείλεται σε σύνθετους ιστορικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

Η ανάκτηση της πολιτισμικής ταυτότητας της Αχαΐας με τη διαμόρφωση των προϋποθέσεων για την ανάδειξη της σύγχρονης πολιτισμικής δημιουργίας του Νομού, συνδέεται με το γεγονός πως στο σύγχρονο βιομηχανικό αναπτυξιακό περιβάλλον, το πολιτισμικό κεφάλαιο προσφέρεται για πολλαπλή αξιοποίηση, λειτουργώντας ως πόλος ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως λ.χ. ο τουρισμός.

Σε ότι αφορά το περιβάλλον η Αχαΐα έχει την τύχη να διαθέτει μία πλούσια φυσική κληρονομιά αναλλοίωτη σε μεγάλο βαθμό από τις ανθρωπινές επιδράσεις, προκαλώντας την ανάγκη για διορθωτικές αλλαγές και προληπτικά έργα για το μέλλον.

Έτσι με την προστασία του περιβάλλοντος μπορούν να δημιουργηθούν όλες εκείνες οι απαραίτητες συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη χωρίς να φθείρει τους φυσικούς πόρους και τη φυσική κληρονομιά του Νομού.

Για να κατορθώσει η Αχαΐα να συνδυάσει δράσεις ανάκτησης της πολιτισμικής της ταυτότητας, την ανάδειξη της σύγχρονης πολιτισμικής της έκφρασης και την προστασία του φυσικού της περιβάλλοντος είναι απαραίτητο ο στόχος αυτός να ιεραρχηθεί ψηλά στις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητές της.

Ο Πολιτισμός

Ο κύριος στόχος των παρεμβάσεων και των έργων που προτείνονται για τον πολιτισμό είναι η ανάγκη δημιουργίας όλων των απαραίτητων συνθηκών ώστε να αποκτήσει η Αχαΐα τη δυνατότητα να προβάλει την πολιτισμική κληρονομιά του Νομού και τα διαχρονικά χαρακτηριστικά του. Να ενθαρρύνει την ανάπτυξη πρωτοβουλιών πολιτισμικής έκφρασης και έτσι θα αποτελέσει ένα παράγοντα προσέλκυσης επισκεπτών στην περιοχή είτε για λόγους τουριστικής περιήγησης, είτε για λόγους ιστορικής ενημέρωσης.

Τα έργα και οι δράσεις που προτείνονται να προωθηθούν για επιτευχθεί ο διπλός στόχος της ανάκτησης της πολιτισμικής ταυτότητας της Αχαΐας, αλλά και τη ανάδειξης της σύγχρονης πολιτισμικής δημιουργίας του Νομού είναι:

- Η αξιοποίηση μετά από μία συστηματική μελέτη και καταγραφή της ιστορικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του Νομού. Ιδιαίτερη σημασία να δοθεί στην εφαρμογή ενός προγράμματος τοπογραφικού προσδιορισμού των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων σε ολόκληρο το Νομό, με την αξιοποίηση και κωδικοποίηση όλων των μέχρι σήμερα συγκεντρωμένων στοιχείων. Η εργασία αυτή θα αποτελέσει τη βάση για την ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς του Νομού μας.
- Η ανάπτυξη και υλοποίηση ενός προγράμματος χωροταξικής και πολεοδομικής υποστήριξης των αρχιτεκτονικών μνημείων του Νομού, με δύο κριτήρια:
 1. την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και των μνημείων που βρίσκονται σε μη αστικές περιοχές, και
 2. την λήψη μέτρων και την πραγματοποίηση έργων για όσα βρίσκονται σε αστικές περιοχές, ώστε οι μνημειακοί χώροι να λειτουργούν θετικά για τους κατοίκους των περιοχών αυτών.
- Η ίδρυση Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών, στο οποίο να συγκεντρωθούν και να αναδειχθούν τα δείγματα του ιστορικού και αρχαιολογικού πλούτου του Νομού σε εγκαταστάσεις που να τηρούν τις προδιαγραφές της σύγχρονης τεχνολογίας.
- Η ίδρυση Μουσείου Λαϊκής Τέχνης που είναι αναγκαίο για τη διάσωση και ανάδειξη της λαογραφικής κληρονομιάς του Νομού μας, καθώς η τεχνολογική εξέλιξη και η αλλαγή των συνηθειών της ζωής εξαφανίζουν γρήγορα όχι μόνο αντικείμενα του παραδοσιακού τρόπου ζωής, αλλά και τις τέχνες και τις τεχνικές που είχαν αναπτυχθεί. Πολλά αντικείμενα όπως εικόνες, σκευή, ενδυμασίες, κλπ, αποτελούν στοιχεία διάσωσης και ανάδειξης της λαϊκής κληρονομιάς μας.

- Η ίδρυση Μουσείου Προσωπικοτήτων της πολιτικής και της πνευματικής ζωής της Αχαΐας, που με τη δράση και την προσφορά τους έλαμψαν στο πολιτικό, πνευματικό και κοινωνικό στερέωμα αφήνοντας την προσωπική τους σφραγίδα στην συνολική εξέλιξη της Ελλάδας.
- Η αξιοποίηση του Αρχαίου Θεάτρου της Αρχαίας Ελίκης και των άλλων μνημείων που αποτελούν σημάδια ιστορικής και πολιτισμικής διαδρομής του Νομού μας και μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς πόλους έλξης επισκεπτών συμβάλλοντας στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.
- Η αξιοποίηση και ένταξη στα πολιτισμικά γεγονότα του Νομού του σύγχρονου Συνεδριακού Πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο διαθέτει αίθουσα μουσικής και θεάτρου χωρητικότητας 1.080 θέσεων και μπορεί να αποτελέσει μαζί με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης δίκτυο εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου, ενώ ταυτόχρονα λόγω των πολλών δυνατοτήτων που διαθέτει μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού στο Νομό μας.
- Η αξιοποίηση της θέσης του Νόμου στον άξονα Αθήνα - Ολυμπία, ώστε η Αχαΐα να διεκδικήσει τις ενδιαμέσες αθλητικές και πολιτιστικές συναντήσεις από την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Καθώς παρέχει τη δυνατότητα κατασκευής στο Νομό σύγχρονων αθλητικών και πολιτισμικών υποδομών.
- Η διεκδίκηση της Πάτρας ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποτελέσει την αφορμή για να δημιουργηθεί στην Πάτρα αλλά και στην Αχαΐα, ένα πλέγμα σημαντικών πολιτιστικών εγκαταστάσεων που θα αναβαθμίσουν την πολιτιστική υποδομή του Νομού.

Με αυτά τα έργα και τις παρεμβάσεις στον τομέα του Πολιτισμού είναι βέβαιο πως η Αχαΐα θα πραγματοποιήσει ένα σημαντικό βήμα στην ανάκτηση της

πολιτισμικής της ταυτότητας, αλλά και στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων ανάδειξης της σύγχρονης πολιτισμικής έκφρασης των κατοίκων της.

Ταυτόχρονα θα αξιοποιήσει με το καλύτερο δυνατό τρόπο την πολιτισμική της κληρονομιά για την ανάπτυξη του τουρισμού στο σύγχρονο αναπτυξιακό σχήμα του Νομού.

Το Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον της Αχαΐας αποτελεί το ανεκτίμητο φυσικό κεφάλαιο όλων μας. Η ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος ανήκει στον καθένα μας, στις οργανωμένες κοινωνικές ομάδες, αλλά και στο κράτος.

Η Αχαΐα, παρά τις επιβαρύνσεις που έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια το φυσικό περιβάλλον της από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, έχει αποφύγει την περιβαλλοντική υποβάθμιση σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας.

Ταυτόχρονα, όμως μεγιστοποιεί και την ευθύνη μας στο νέο αιώνα να δώσουμε ακόμη μεγαλύτερη σημασία και έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντός μας. Τομείς όπως ο τουρισμός, η γεωργική παραγωγή, η κτηνοτροφική δραστηριότητα, κλπ, μπορούν να αναπτυχθούν σύμφωνα με τις ποιοτικές προδιαγραφές που υπαγορεύει η παγκόσμια οικονομία, μονό εφ' όσον το περιβάλλον παραμένει αναλλοίωτο από τις οικονομικές δραστηριότητες.

Για να διατηρήσουμε τις φυσικές ισορροπίες του οικοσυστήματος πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος που είναι:

- Να δοθεί έμφαση στην ολοκληρωμένη και σωστή διαχείριση των αποβλήτων και των απορριμμάτων και να εκπονηθεί μελέτη για την επεξεργασία των οικιακών, βιοτεχνικών και βιομηχανικών λυμάτων του Νομού.
- Να δημιουργηθούν ζώνες οικιστικού ελέγχου για τις περιοχές:
Του Φαραγγιού του Βουραϊκού και της ευρύτερης περιοχής κατά μήκος του Φαραγγιού.
Του δάσους του Καστρισιού καθώς και του ομώνυμου παραδοσιακού οικισμού.
Των δασών Μίχα, Ζήριας, Φτέρης, Ζαρούχλας και Βραχνίου για τα οποία προτείνεται αξιοποίηση του δασικού πλούτου
Του δάσους της Στροφυλίας με το σπάνιο οικοσύστημα και το τεράστιο επιστημονικό ενδιαφέρον.
- Να προχωρήσει με άμεσες ενέργειες η απορρύπανση του Πατραϊκού και του Κορινθιακού Κόλπου, που δημιουργεί παρενέργειες σε ποικίλες οικονομικές δραστηριότητες στο Νομό, όπως ο τουρισμός και η αλιεία.

Με αυτά τα έργα και τις παρεμβάσεις η Αχαΐα θα αποκτήσει ένα σύγχρονο πλαίσιο περιβαλλοντικής προστασίας, το οποίο θα επιτρέψει στο Νομό να διατηρήσει αναλλοίωτο το φυσικό του περιβάλλον και να διασφαλίσει την οικονομική του ανάπτυξη.

Το Πολιτισμικό και Φυσικό Περιβάλλον αποτελούν δύο βασικές παραμέτρους των οποίων η διατήρηση και η προστασία πρέπει να αποτελέσει βασικός στόχος του νέου αναπτυξιακού προορισμού της Αχαΐας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Αχαΐα να αναλάβει ένα επιτελικό ρόλο, να γίνει σημείο αναφοράς της συνεργασίας όλων των κοινωνικών και οικονομικών δυνάμεων της περιοχής. Να αξιοποιήσει την μοναδικής στρατηγικής σημασία γεωγραφική της θέση ως πόλη της Ελλάδας στην Ευρώπη.

Να ανοίξει αυτή την πύλη και να υποδεχθεί ιδέες, ρεύματα, πολιτισμούς, λαούς και εμπορεύματα και αξιοποιώντας όλα αυτά προσθέτοντας και το δικό της στίγμα να γίνει το πολιτισμικό και εμπορικό σταυροδρόμι.

Αυτές τις προσπάθειες η Αχαΐα είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιήσει για να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής και τη διασφάλιση των κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών της. Οι υπηρεσίες αναβάθμισης της ποιότητας ζωής και της προστασίας του περιβάλλοντος δημιουργούν τις προϋποθέσεις ώστε η Αχαΐα να βρει τον πραγματικό της ρόλο που δεν είναι άλλος από την οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Ο.Τ.Α. ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ
2. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ
3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΤΑ Ν. ΑΧΑΪΑΣ				ΑΠΟΓΡΑΦΗ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ
Α/Α	Ο.Τ.Α.	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΕΚΤΑΣΗ (στρεμμ.)	1991	2001
1	Δ. ΑΙΓΕΙΡΑΣ	Αιγείρα	103.646	4.211	4.503
2	Δ. ΑΙΓΙΟΥ	Αίγιο	151.101	28.903	27.741
3	Δ. ΑΚΡΑΤΑΣ	Ακράτα	180.169	5.492	6.871
4	Δ. ΑΡΟΑΝΙΑΣ	Ψωφίδα	173.804	2.315	2.542
5	Δ. ΒΡΑΧΝΑΪΙΚΩΝ	Βραχνεία	37.211	1.274	5.049
6	Δ. ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ	Διακοπτό	103.932	7.023	7.073
7	Δ. ΔΥΜΗΣ	Κάτω Αχαγιά	71.553	8.765	10.955
8	Δ. ΕΡΙΝΕΟΥ	Λαμπίρι	99.760	3.683	3.911
9	Δ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	Καλάβρυτα	531.797	8.346	8.609
10	Δ. ΛΑΡΙΣΣΟΥ	Μετόχι	225.729	7.414	8.858
11	Δ. ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ	Κλειτορία	253.221	3.894	3.876
12	Δ. ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ	Οβρυά	66.366	9.583	11.765
13	Δ. ΜΟΒΡΗΣ	Σαγαίικα	86.484	5.140	5.132
14	Δ. ΠΑΪΩΝ	Δάφνη	99.325	2.623	2.788
15	Δ. ΠΑΡΑΛΙΑΣ	Παραλία	11.978	5.677	8.634
16	Δ. ΠΑΤΡΕΩΝ	Πάτρα	125.420	155.697	167.602
17	Δ. ΡΙΟΥ	Ρίο	97.933	10.250	13.291
18	Δ. ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	Ροδοδάφνη	85.505	7.326	7.3634
19	Δ. ΤΡΙΤΑΙΑΣ	Σταυροδρόμι	244.798	5.051	5.477
20	Δ. ΦΑΡΡΩΝ	Χαλανδρίτσα	236.748	6.483	6.262
21	Δ. ΩΛΕΝΙΑΣ	Λουσικά	177.336	6.813	6.837
22	Δ. ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ	Καλέντζι	23.907	482	657
23	Δ. ΛΕΟΝΤΙΟΥ	Λεόντιο	47.544	633	727
	ΣΥΝΟΛΟ		3.235.267	300.078	326.794

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ

- Βελτίωση Επαρχιακής Οδού Καλάβρυτα - Λουσσοί - Κλειτορία.
- Κατασκευή οδού Σαγείκα - Αεροδρόμιο Αράξου.
- Βελτίωση οδού Πιτίτσας - Σαλμενίκου.
- Δρόμος Σύνδεσης της Εθνικής Οδού Πατρών - Τριπόλεως με την Χαλανδρίτσα και το Αυτοκινητοδρόμιο.
- Βελτίωση Επαρχιακής οδού Πάτρα - Χαλανδρίτσα - Καλάβρυτα.
- Σύνδεση νέου Λιμανιού Αιγίου με παλαιά Εθνική Οδό Πατρών - Κορίνθου.
- Βελτίωση Επαρχιακού οδικού άξονα Καλάβρυτα - Κλειτορία προς το Χιονοδρομικό κέντρο Χελμού.
- Κατασκευή δρόμου Μίχα - Τσαπουρνιά - Αλεποχώρι - Καλέντζι - Σκιαδά.
- Κατασκευής οδού σύνδεσης Βιομηχανικής Περιοχής με την Εθνική Οδό Πατρών - Τριπόλεως.
- Βελτίωση οδού Μικρός Ποντίας - Δεμέστιχα - Καταρράκτης.
- Βελτίωση οδού Καμάρες - Πιτίτσας - Σελλά - Αργυρά- Άγιος Βασίλειος.
- Βελτίωση οδού Σούλι - Μοίρα - Βετέϊκα.
- Βελτίωση της Εθνικής Οδού Διάσελο - Εριμάνθεια - Καλέντζι.
- Βελτίωση οδού Χαραυγή - Ρουπακιά.
- Κατασκευή δρόμου Χρυσοπηγή - Κάλανος.
- Βελτίωση οδού Φώσταινα - Λουσικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΔΟΠΟΪΑΣ

- Κατασκευή μικρής περιμετρικής Πατρών.
- Κατασκευή αρτηρίας εισόδου Πατρών με κάλυψη χειμάρρου Διακονιάρη.
- Κατασκευή παραποτάμιων οδών Σελινούντα και σύνδεση παλαιάς Εθνικής οδού με παραλία Βαλιμιτικών.
- Κατασκευή παραλιακής οδού Αίγιο - Τέμενη - Βαλιμίτικα και προστασία των ακτών
- Διαδημοτική οδοποιία Δήμος Αιγείρας - Δήμος Ακράτας.
- Σύνδεση της οδοποιίας του Δήμου Φαρρών με τις οδικές αρτηρίες Πατρών - Καλαβρύτων και Πατρών Τριπόλεως.
- Διάνοιξη κατασκευή οδών Αγίου Γεωργίου - Ερμού (Δήμος Πατρέων).
- Κατασκευή παραλιακής οδού σύνδεσης οικισμών παραλίας Δ. Ακράτας με Παλαιά Εθνική Οδό Κορίνθου Πατρών.
- Βελτίωση οδού Πανεπιστημίου - Άνω Καστρίτσι.
- Οδοποιία Βιομηχανικής Περιοχής - Κ. Μαζαράκι.
- Οδοποιία Αγ. Νικολάου Σπάτα - Σαντομέρι - Χαραυγή.
- Διαδημοτική Οδοποιία Δήμου Καλαβρύτων - Λευκασίου.
- Εσωτερική Οδοποιία σε όλους τους Νέους Δήμους.
- Σύνδεση των Διαμερισμάτων των Νέων Δήμων μεταξύ τους και με την έδρα του κάθε Δήμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Αχαΐα», ετήσια ειδική έκδοση της εφημερίδας «Κέρδος» Αθήνα Ιούνιος 1999.
 - «Αχαϊκή Οικονομία σε αριθμούς», ειδική έκδοση της εφημερίδας «Σύμβουλος Επιχειρήσεων», Πάτρα 1998.
 - «Οι νόμοι της Ελλάδας», ετήσια έκδοση του περιοδικού «Επιλογή», Αθήνα Απρίλιος 1999.
 - «Προσέγγιση Αναπτυξιακών Δυνατοτήτων Νομού Αχαΐας», Νομαρχιακή Αυτοδιοίκησης Αχαΐας 1996.
 - «Σχεδιασμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδος στα Πλαίσια του ΚΠΣ», Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, 1994 - 1999, Πάτρα 1994.
 - «Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 1994 - 1999», Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, Αθήνα 1993.
 - «Η Ανάπτυξη της Ελλάδος Παρελθόν. Παρόν και Προτάσεις Πολιτικής», ΚΕΠΕ, Αθήνα Δεκέμβριος 1990.
 - «Σύγκλιση, Απόκλιση και Περιφερειακή Πολιτική», Λ. Αθανασίου, Κ. Κανελλοπούλου, Η. Πούππου, ΚΕΠΕ, Αθήνα 1995.
- «Δυτική Ελλάδα: Αναπτυξιακές Δυνατότητες και Προοπτικές», Δ. Σακκά, ΚΕΠΕ, Αθήνα 1996